

ناول

بختیالی

عبدالقادر مجرم

خپرونکی : هیواد ادبی یون کلاسیف
الله

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د کتاب پیژندنه

بختیالی

د کتاب نوم

عبد القادر مجرم

لیکوال

عبد القادر مجرم

کمپوزر

۲۰۱۴

د چاپ کال

۹۰۰۰

د چاپ شمېر

۱۰۰ روپۍ

په

Email/ qmuqym@yahoo.com

MOB: 03023809538

د ليکوال چاپ شوي کتابونه

- مات وزری
- ژوندون او امیدونه
- داسي يې ولي وکړل
- لويه لار ده څوک به راشي
- مينه مروره شوه
- دوی هدیره نه لري
- (بختيالی) همدا اثر

تړون

دهغو شاعرانو او ليکوالانو په نوم
چي کتابونه يې ناچاپه پراته وي. د چاپ
وس يې نه لري

عبدالقادر مجرم

پښه بختیالی پوري ژوند خپلي دنگې ونې پند
وجود، بناهسته تگ اوور کړی وو، رمضان خوهم د دې پښه
دنگه ونه، پند وجود، بناهسته تگ مټين شو چې ويې غوښته

رمضان خپله هستي، نېستي، ملکېت تر اولې بنځې د
ناروغۍ پروخت جار کړو د پلار، نیکه ور پاتې مخکې يې
توله د بختیالی پښه ولور کي د دې پلار ته ورکړه، کله چې يې
بختیالی را واده کړه

يو د کلي هغه سرای چې درې خونې د شمال له لوري پښه کې
لوېدلې وې پښه هغو کې هم ده دوو خونو سر و نه پټ وو چې پښه
يوه کې لا تر اوسه دروازه نه وه د دريمې خونې د پوالونه
پوره وو، خو پر سريې نور هيڅ نه وو يو شاتير پر پروت وو
چې د پرو لمړنو او بارانونو تک سپين اړولی وو، چار پېره
د پوال يې يونيم گز جگ چې سريې د بارانونو او پو ورسره وړی
وو، د سرای دروازه يې د سهېل پښه لور وتلې وه.

څلور گزه مخته د ملکداد د خونو شا را لگېدلې وه د ملکداد د
هرې خونې د شالور ته يوه يوه غټه موری درلوده چې دانارو

نری، نری لبنتی یی پٺه کي نیولی وې چې درمضان د سرای د ختیخ هم د لویدیخ له لوري دده څه مخکه پرته وه. دا چې رمضان بې له دې سرای او پٺه دې سرای پوري مخکي بل هیخ هم نه درلود ځکه یی د بل مزدوری او بزگری ته ملا ترلې وه

بختيالی د پرې ورځې ورته وویل "زه به هم پٺه کښت کرونده کي کار در سره کوم" خود ده «هو» پر خوله نه راتله، دا چې کښت له کوره د پرلري وو ځکه دی و پرېدو چې داسې نه وي بختيالی ته څوک پٺه لاره کي ودریږي یا لاس ورواچوي پٺه شرمونوبه مې و شرموي.

رمضان بختيالی ته د مرستي اجازه نه ورکولو وجه هم دا وه.

بختيالی هم پوهېده چې مېړه مې د داسي سوچ سپری نه دی چې "بښځې دې له خپلو خاوندانو سره پٺه کروندو کي مرسته نه کوي" دا پوهېده چې "خلگ ټول گوته پٺه غاښ ما ته جبران جبران گوري"

یوه ورځ خو لاداسي هم وشو چې څو ځوانان پٺه لاره کي یو ځای سره ناست وو، کله چې بختيالی پٺه لاره تېرېده یوه ور پسي ږغ کړو "له نظره مه شي" دې یې هیخ جواب ورنه کړو. پٺه تلو تلو کي یې پر دا خندل دوی خواران څه خبر دي چې دې د ځان هغه عیب خوندي ساتلی دی کوم چې د دې د ښکاره ښایست "توهین کوي".

داسي به هم نه وو چي ددي ٿولو به نيت خراب وو ، ڊهر به شاهد پڻ ددي نيت پڻ لاره کي ناست وو چي داماخڻگر اوبو ته ڇي دتگ ننداره به ٻي وکرو ددوي پڻ نيت به خداي خبر وو ؟ .
دي ڇڪه پروانه پڻ ڪوله چي ودي ته خپل بنائيسه تگ له وختونو وختونو معلوم وو او هم ٻي دا يقين وو چي داخلگ زما د قدمونو ننداري ته ناست دي ننداره ٻي کوي .

پڻ ددي ڊول ڇو ڪلونه تهر شول ، اوس نو بختيالي ددو و ماشومانو مور وه ، يو سري چي دي پڻ دا ڇو ڪاله نه وو ليدلي لکه ددي لهورزي ."

چي ددي دمپه دميراٿ خواره زوي وو " اوس اوس له جهله راغلي وو .

له دي سري ددي ڊهر يد راتلو لکه دملڪداد چرسک تل به ٻي پڻ لاره کي ناست وو ، يوه لوپشت قد ، نري وچکي مخ ، زڙ لوي غانبونه ، تارتار ڀيره به ٻي بنه پڻ تهلونولي وه (ڊهره غوره ڪڙي) چي چوغی سترگي به ٻي ترور ڇو پوري پڻ رنجو تور ٻي .

چي دابه ورنزددي شوه ده به پر غور ڊلاس کنبه بنودو پڻ لور ڀڄ به ٻي ڪاڪري غاري وويلي

لگوي ڊپنبونو ڪان

خواره سي غرق د ڪو خوانان

پڻ نوڪان وهي لمن

لاره زڙ غارگي دڇاؤلن

بنائسته دي ولنگ پڻ بوره

ہ۔ کپنی راخی اوبسولہ

دی تہ بے ہفہ مثل وریاد شو "زپہ پے داسی خای کپ دی چپ لمر
یپ نہ دی لیدلی" کله کله بے یپ لہ غارو سرہ سرہ نور ہم خہ
نہ خہ وویل

"ستاد لاسہ خوزما خوب تنستہدلی دی تل مپ ستا اند پبنسہ
وی....". خو خو ورخی یپ پوہ کری سپیہ ولی داسی کوی خیل
کار کوہ د عزتمنی کورنی یپ مہد خیلی کورنی عزت اخلہ،
مہ زما او زما د مہرہ نیت سرہ بدہ وہ، کہ د کلی خلگو و
لہدلی بیابہ تہ پے خلگو کپ پے کومو سترگو گرخی او زہ پے
کومو او یازما مہرہ ولیدی؟

سپی سر نہ خلاصوو، پہرہ یپ سترپ کرہ، یوہ ورخ یپ مہرہ
لہ کورہ بنار تہ لار خوانبی یپ دد بانندی وتونہ وہ، غتو کپ
ناسکہ "لور زرینہ، زوی خاخان" تہ یپ وویل کہ (انا) چہری
پوہنتنہ کولہ ورتہ "ویاست اوبو تہ لارہ راخی" وروکی زوی
یپ پے غہر کپ واخیسست پے خفاستہ لہ یوہ او بل دہوال سرہ د
ملکداد تر کورہ ورغلہ دایپ د مہرہ د میراث خوارہ کور و
چپ دی کله ہم پے سترگونہ وو لیدلی د ملکداد لہ بنسخی چپ
یپ پوہنتنہ کولہ، د ہغی پر خنگانہ یپ پروتہ ووی، تر مخ
یپ د شلومبو کہ کونجی لیدہ.

پوہنتنہ یپ خینی وکرہ "برہنمین چہری دی" (ملکداد)
د ملکداد بنسخہ چپ د شلومبو کونجی تہ یپ لاس وراچا وؤ پے
ہفہ خونہ کپ دی

بختیالی، چې پرونی یې پر مخ سما وؤ په هغه خونه ودر دننه شوه

ملکداد چې یره پښه یې پر هغه بلنه اړولې زه "بخت ته پروت سپینی غټی تسپې یې په یوه گوته اړولې پټکې یې پر بل بالښت ورته پروت ووده د پټکې د پر سر کېدلو هڅه کوله چې راپورته شو پټکی یې پر سر کا وؤ "بختیالی، ته او زموږ کور؟" له روغېره پس

بختیالی، له شرمه کښته کتل ناسته وه ډېر د زړه په زور یې د زوی کېسه ورته وکړه.

ملکداد د مسخرو په ډول له وړې خندا سره ورته "وویل زړه به یې در سره غواړي"

بختیالی چې دده لخوا د پرونی خاک نیولی وود پرونی هغه خاک یې په غاښو کې ټینګ ونيو و خپل ماشوم یې په غښ کې واخیستو ولاړه شوه، له ډېره تهره یې سر د دروازې له چوکاټه وواهه.

ده په کټ کټ وخنډل "زه به یې پوه کړم".

په لاري یې له خانه سره فیصله وکړه چې پلار او زوی سره خبر دي په دې بله ورځ چې اوبو له لاره، د کلي ښخو ورپورې خنډل، ټوکې یې ورسره کولې "خواره شې ته یې څه پروا کوي لېوړزی دي دومره پټ حق راست دی ټول ماڅیگر په لاره کې درته تېر کړي".

بختیالی، چې په لاس رسی، کښوله له (څا) یې اوبه راکښلې، کتکت و یې خندل، "دی هم غواړي چې د رمضان چل ورسر وکړم".

یوه بله ښځه چې کلیواله او همخولې یې وه، د پوزي چارگل یې سما وؤ "له هغه سره دي څنگه چل وکړی؟".

بختیالی، چې له (څا) راکښلې اوبه په گوډي کې تویولې په کېسه یې شروع وکړه.

"رمضان چې زه نه وم غوښتې، یوه ورځ په غره کې په مخه راغلی ما او مور بوتې کول، دی به نو هم خود په یو کار پسې وو، تر ما چې تېر شو، په تلو تلو کې یې تر شا ډېر ډېر راکتل، پر یو هسک ځای کښېنستو، ما ته یې له هغه ځایه کتل، زه او مور روانې شوو، دی تر هغه وخته پر هغه ځای ناست وو، تر څو مور په کېرېدی دننه شوو.

ما بنام دی هم راغلی زموږ کېرېدی ته ودرېدو، نارې یې کړې "مسافر یم د اودس اوبه که مور اکړې؟".

اوبه مو ورکړې، پلار مې پر کورنه وو، شپه یې وکړه، سهار یې مورکې ته دا کېسه کړې وه "ښځه مې وفات شوه که دې دا لورکې را کړې وای؟" زه نه وم خبره چې دی او بابا له ما نه پته کې تر ډېره سره نزدې شوي دي. له هغې ورځې پس چې به زه له کېرېدی را ووتم په هغه لور به مې وکتل سړی به پر هغه لور ځای ناست وو.

یوه ورځ مې پری پر اوږه کړو د بوټو په بهانه له کوره را ووتم، سړي ته ورغلم لاس مې له خولې ورته واخیستو ته شرم

نه لري سهار راسي پر دې خاي کښېنې تر ماښامه د چا
په عزت کې نه يې د خلگو عزتونه اخلي " سړي خندل
سوکه سوکه زما پر خوا راروان وو سړي سم دستي را
وغورځېدو ماته يې لاس راواچاوو، ماهم غېږ وړباندې
وگرځوله، دې زما له زوره تاخبره وو، خوارکي مې ومخکه
ته کړې، په هغه له کوره راوړي پري مې ټينگ وټاړه، زه
کور ته لارم مور ته مې کېسه وکړه مور زما د خبري له
اورېدو سره سم خرڅي وغورځاوه.

"پر خوله لاس ونيسه چې وبل چاته وه نه ووايې، زموږ له
دې سړي سره خبره روانه ده تا ورکوو "زه حقه جبران
کښېنستم دلته نو پر گودر ټولوناستو ښځو په کت کې
خندل

يو بلې ته وييل خوري تر اوسه مو اورېدلي دي چې يوې "
ښځې سړي غوڅار کړې دي دا ټول خو يې هوس وچ کړې."
بختيالی چې د (څا) رسۍ را خلاصه کړه دوی يې کښېنولې
چې تاسو يو گړۍ پس راپسي راسي زه دې گورم که وو
بختيالی چې راغله دې په لاره کې ناست وو دې گوډۍ پر
لورې کښېښوې دده په خوا ورروانته شوه "دده زړه د
خوشالي ټوپونه شروع کړو چې کار جوړ شو "دا چې ور
نژدې شوه ته شرم نه لري د وورې ورسۍ ته يې لاس کړو.

څوک چې شرم نه لري له هغو سره بختيالی داسې کوي
چې ورسېده دې ولاړ شو دې غېږ پر وگرځوله ومخکه ته
يې کړې هغه را اخیستې رسۍ يې پر واوروله ټينگ يې

وتارۀ راکش یې کړې د لاري منځ ته دې خپل گوډی پۀ سر
کړې روانۀ شوه دده زورونۀ، زاری وې، د خدای د پاره
خلاص مې کړه څوک به مې ووينې بیا مې توبه ده داسي به
نۀ کوم یو گړی وروستۀ شاته پاته بنځو د دې پردروغو
خندل را روانې وې یوې څه ویل بلې څه؟ چې پۀ لاره کې یې
چرسک تړلی ولیدو ټولې حیرانې شوې.

چرسک پۀ خپل زور او چل د خلاصېدو هڅه کوله هم یې
و بنځو ته زاری شروع کړې د خدای د پاره خلاص مې کړی.
بنځوله ډېرو گپو پس خلاص کړی بیا چې بۀ هر وخت بنځو
ولیدی ور پسې ناره بۀ یې کړه "بختیالی چرسک هغه دی
"وايي خبرۀ چې ترننه غاښه ووځي ترننه غرۀ اوړي سوکه
سوکه د چرسک پۀ تړلو د کلي نراو بنځه ټول خبر شو او
هم د چرسک مور او پلار

بختیالی سهار وختي ولي جامي پتکي . سدري ورکړه
رمضان ماجت (جومات) ته لاړ.

بختیالی ژر ژرخپل لمونځ وکړو ماشومان هم را وینښ شو
په بستره کې یو ، بل ته خپل په نکړیڅو سره لاسونه ښکاره
کول.

دې تودې (گرمې) اوبه ، یو لوي تال راواخیستو پر خپله
لور یې ریغ کړو.

زړینې ته را پورته شه زه دي د (انا) سر ور پرېولم ته به
اوبه پر اچوې زړینه له څه ځنډه وروسته راپورته شوه لاس
یې له نکړیڅو پرېولو.

خپلو سرو لاسونو ته یې کتل چې اوبه یې په لاس ورکړې
دې خپله خواښې په غږ کې راپورته کړه وړوکې لور یې
اوبه پر تویولې سر یې ورپرېولی ښې پاکي جامې یې په
واغوستې شا وخوا یې بالنستونه ورکړو کښې یې نوله.

د خواښې تر خوله یې د لفظونه دا یې را وتو چې هسي دا
په پوهېده "رمضان چېرې دی" مورې هغه ماجت ته تللی دی
نن د لوی اختر ورځ ده .

چي د بختيالی او خوانيې خبري ختمبدي درمضان توخي
 شودننه راغلی د مور ږ منخلي سر، پاكو جامو ډ پر خوند
 وركړو دا هڅه يې وكړه چي د خوانيې په حق راسته نږور په
 غېږ كي تېنگه ونيسي پر تندي يې مچ كړي خوداسي يې
 ونه كړو خپل واړه يې په سترگو شو.

د خپلي له كنبو سره سم يې پر مور غېږ وگرځوله مورې
 د اختر دي مبارك شه.

بختيالی ته يې مخ ورو واړوو بنڅې "د اختر دي مبارك شه"
 له زرينې سره يې په لاس د اختر مباركي وكړه
 خپل واړه واړه زامن يې په غېږ كې پر يو، بل ځنگانه
 كنبنول بختيالی پياله وركه كړه.

رمضان له ورې خدا سره سره په خواږه نظر وركتل "بنڅې
 چای خو مې په ماجت كې وخورې"

بختيالی چي په نكريڅو سره لاس كې هگي ورمخته كړه.
 ته دا پياله درپورته كړه يوه هگي به هم ورسره وخورې."
 رمضان چي يې هگي له لاسه نيوه "بنڅې هگي دا هلكانو
 (ماشومانو) ته وركړه." ماشومانو په يو ږغ وويل بابا مات
 يې راكړه، بابا ماته يې راكړه

رمضان چي هگي سپينه كړه نيمه يې يوه نيمه يې بل ته
 وركړه كه يې څه هم مور هسي خوله خوځوله دوی ورسره
 پوهېدو چي دا وای.

"رمضان زويه اختری خو به دي كړي وي كه څه هم د
 په غوږ بڼه نه اورېدو رمضان يې غوږ ته خوله ورنزد

کره ، نه موري اختری له څه دی چې د اختري روپۍ وای ته
به دلته په بستره کې ناروغه راته پروته وې "رمضان بیاد
مور په خبره له څو واړه پس پوه شو "زویه له یو چابۀ دی
په پورکاوؤ"

رمضان موري "اوس خو بهڅي له پورو د سر تر ښکره شوم
څوک پورنه راکوي" دلته یې له توخي کولو سره سا سمه
شوه په اوله خبره یې پوه شو.

"زویه چې بختیالی راته وویل موري نن د لوي اختر ورځ
ده ، زړه مې ډېر ښه شوو چې نن به پر وور پخه (ښه)
وخورې د خولې خوند به دي په ښه شي هغه ته وای اختری
مې نه دی کړی ، خبر گاوندیان به برخه راوړي په هغه کي
به دینې خاشه وي بختیالی لوري چې رایې وړه په مالګه
یې ښه تروه کره د خولې خوند به مې لږ په سم شي"
رمضان نور څه کولای شو بس (اوف) به یې کړو ، د مور به
یې وارنه وو لوري یو چا برخه نه راوړه؟.

بختیالی "نه موري چې رایې وړي زه یې دستي در پخوم"
ته بې غمه شه د گاوندیانو برخې وځنډې دې (ناوخته) شوې
دوی د مور پوښتنو دومره سترې کړو چې اخیر یې په
لویه ښیره په ژړا شروع وکړه.

بختیالی ورنژدې شوه "سریه په ژړا یې سرته سره ورځي ،
داسي به وکړو ، چرګ خولو هغه به ور حلال کړو (ښه) به
یې پر وور ور پخه کړو دایې په خوند څه پوهېږي؟"

رمضان د بختيالی پنه خبرو لږ ډاډه شو سترگې يې له اوبښكو پاكي كړې زرينه ته يې اشاره وكړه دواړه سوكه وو تو پلار او لور دواړه په چرگ پسي خغاستو. بختيالی خواښې ته ناسته وه، د همسايه ماشوم برخه راوړه. بختيالی ته يې وويل "تروري (ينه) هم پكښې ده مور مې ويل دا به پر وور پخه كړي، دوی اختري نه دی كړی، زړه به يې ورته كېږي" دې هغه برخه راوړه زر زر يې وور بل كړی پر (ينه) يې مالگه واچوله پر وور يې كښېښوله هغې ته ناسته وه، لور و مېړه يې له خوا او خاطره وتلي (هېرشوي) وو، چې د لور يې چغې شوې دا ورولاړه شوه د سراي تردروازې ورتله لور يې دروازې ته را ورسېده پرونی يې په لاس كې وو په ژړا كې بېرته وگرځېده هله مورې بابا (خا) ته ولوېدو دې هم ورسره چغې كړې دواړه (خا) ته په خغاسته ورغلې هغه د وختونو زاړه (خا) ته، هغه (خا) چې د ياغي شنو كوترو د اوسېدو ځای وو، ترهغه د (خا) پر غاړه لېونۍ گرځېدې.

ترڅو چې كليوال يو يور اتلو د چالاس په وينو سره، د چا په وينو سره چاره په لاس كې، چا د يو پر توگ برسېره بل اغوستی، د چا برخې په لاس كې كه هرڅو يو له بله پوښتنه وكړه چې څه ډول (خا) ته ولوېدو له (خا) يې څه غوښت؟ يوه زرينه خبره وه هغه په چغو سر وه لكه لېونۍ پر (خا) چار پېره گرځېده چې كليوالو د شنو ياغي كوترو همسايه رمضان مېرزا وكنو ماجت ته يې يو وړی يو غټو كی زوی ورسره لاړ.

دا او لور کور ته راغلي خون له دوده (لوگي) داسي ډکه وه چې
بېخي سترگو ديدنه کاؤ، ورر کي زوی يې ژړل دې هغه را
پورته کړی په غېږ کې يې نيولی وو، اوبسکې يې په ماشوم
کې توييدې لور يې د خوني د وره پرده پورته کړه چې دود
(لوگي) کم شو دې خواښي ته وکتل تر خولۀ يې ځگونه راغلي
وو، دې ماشوم بېرته کښېښوی خواښي يې را پورته کړه خولۀ
يې ورپاکه کړه اوبۀ يې په خولۀ کې سوکه سوکه وراچولې
چې څه يې سا سمه شوه هغه (ينه) يې وپوله په خولۀ کې يې
ورکوله چې کله به يې سا سمه شوه د رمضان پوښتنه به يې
کوله دوی به ورته وويل مورې وتلی دی راځي. تر هغه ورځي
چې دا يې هم په رمضان پسي خاموشه کلي (هديرې) ته يوره.

3

بختیالی سهار وختي وور بل کسری وو، د نغري پر
 غاړه یوازي ناسته وه، خپلو ویدو ماشومانو ته یې کتل -
 سترگې یې له اوبښکو ډکې وې دا فکر یې کاو "چې نن به یې
 څوک را پورته کوي، اول خوبه یې پلار له ماجته راتله، یو یوه
 یې په ناز را پورته کاو".

زرینه له دباندي راغله "مورې! دینک کا کارا غلی".
 دینک په زرینه پسې لنډه پټه خونه را دننه شو، د نغري پر هغه بله
 غاړه کښېنستو.

دینک "بختیالی دا صلاح مې درسره کوله که ستا خوښه وي،
 زه به رپورټ وکړم".

بختیالی چې له چائینکې سر پورته کړ، بیرته یې پر
 کښېښودو، د خپل لاس بنگرې یې کښو ته کاکا، زمور رپورټ
 یوه مانا نه لري، نه سړی وهل شوی دی نه ویشتل شوی، په (څا)
 کې لوېدی دی، دا پر دې زور ورو څوک اړوي چې تاسو وژلی
 دی".

دینک له چای پس اچولی نسوار تو کړه، نه زویه زه ودې ته
 هېران یم دومره لرې یې له کوره (څا) ته څنگه بوتلی؟

بختیالی چې د چای پیالی ډکې کړې، کنبلې بنگرې یې سره یو
خای کول "کاکا زرینه وایي چې مور له کوره ووتو د ملکداد د
چرسک نارې او اشارې یې وې چې هله یو څوک په (خا) کې
ولويدو.

زه او بابک چې ورغلو، بابک (خا) ته سرور بنسکاره کړی ده له
شا پسي پورې واهه، کاکا زرینه مې پوه کړې ده چې پر خوله
لاس ونیسه او گوره، گوره چې دا خبره وچاته ونه کړې، پښتانه
وایي «تهز په تاخیله نه نیول کیږي» کار به له چله اخلو»
دینک چې په لاس کې خلی په وور کې غورزاوه زه خو وایم
رپورټ به ښه وي»

بختیالی په قهر او گونجې تندي وروکتل "کاکا خودرته ومې
ویل، له دې څه به کار په چل اخلو، نور وس خو زموږ نه په
رسیږي»

دینک ولاړ شو، خپل تور خیرن، خلاص شوی پتکی یې پر سر
پیچلی "سمه ده، لورې چې څنگه ستا خوښه ده، خو دا یوه خبره
یاد لره، پر ما چې دې هر بار پردی، زه هم په شپه تیاریم، هم په
ورځ»

چې دی ولاړېدو د بختیالی مور او پلار هم راغلو، مور یې دلې
په چغو شوه، پلار یې ماجت لار، په ماجت کې پر فاتحه چې
دعا وشوه، له دعا وروسته یې ملکداد ته مخ ور وړاوه،
پوښتنه یې ځینې وکړه "دا واقعہ څه وخت پېښه شوه، او ده له
(خا) د اختر په ورځ څه غوښت؟"

ملکداد له بلې دعا وروسته چې خلگ رخصت شو زما د اشک
دی، دومره وختي چې (څا) ته ورغلی دی، د کوترو د نیولو
هڅه یې کوله، د ده غریب خو مور ناروغه وه، یو چا به ورته
ویلي وي چې د کوترو بنوروا یې نیمه ده.

ورځ یې پر فاتحه تېره شوه، ډوډی یې د ادم خان په کور کې
وخوړه، د ماخوستن له لمانځه چې راغلی، له بختیالی یې
پوښتنه وکړه "لورې! دا اوس څنگه پېښه شوې ده؟" ده د اختر
په ورځ له (څا) څه غوښت؟

بختیالی چې یې بالنس و څنگ ته کېښېښودې، کېښېسته ټوله
کیسه یې ورته وکړه.

دی هغه ډول ناست وو "لورې! زه څه چل وکړم؟" له ما خو یې
ورخونه یوړل:

بختیالی چې سترگې یې د مور پر خوا واړولې "بابا ته او
مورکې صبا خپل کورته لاړ شی. په کیسه کار مه لره. زه په
خپل کار پوهېږم، وماته ښه درک راکوي، تاسو کار مه په لری".

"لورې! په دې زه ښه پوهېږم. چې ته تر ما ښه پوهېږې، ځکه خو
تل له ځانه سره دا وایم، کاش! دا مې لور نه زوی وای".

بختیالی: "یو خو ستا لاس نه په ښلې، بل زه پر دې ویرېږم
ماشومان را وژني".

دریم ماښام یې د مېړه میراث خور، ملکداد کورته ورغلی
"بختیالی! دا ماشومان در روان کړه، درڅه کورته. څه کوي چې
له دې ورو ماشومانو سره، په دې تورو دېوالونو کې ناسته یې

هلته به دې لږ له بنځو سره خوله پرې وي، لږ به دې پام په بله شي.

دې لرگي ته لاس کړو "وزه، ته چې د ماشومانو له غمه مړ کېدای، پلار به دې نه وروژلی."

ملکداد چې په غابو کې نیولې د برېت وېښتان پرېښول "نه بختیالی، ته هسي بدگمانه شوې یې، گمان مه کوه، گمان د ایمان زیان دی."

دا ورولاړه شوه چې د لرگي واریې پر کاوه، دی ووتو. بختیالی چې خو ورځي پس ورغله سنگین ته "په ما خو ته خبر یې، مېړه مې مړ شو، بل سړی زه نه لرم، چې ستا فصل درپالي، دا فصل له یو مسلمان وراوله چې بیه یې کړې چې خومره مې حق جوړېدو هغه را کړه."

سنگین که څه هم غځېدلې پښې راټولې کړې. بیرته یې هم یوه پر هغه بله واپوله، را پورته نه شو.

بختیالی هم دا محسوسه کړه چې دی وایي زه هم یو سړی یم "سمه ده خورې، هغه ورځ ملکداد هم راغلی، دا ستا وراسه یې کوله."

بختیالی که څه هم د سنگین له خوا د پړوني څاک نیولی وو، بیا یې هم سنگین یوه سترگه لیده "نه نه وروړه، گوره چې ملکداد ته یې ورنه کړې."

سنگین چې د دې یوه ښکاره سترگه ته کتل "سمه ده خورې، زه به یو څوک پیدا کړم چې بیه مې کړی، ستا روپۍ به وروړ کور ته دروړې."

سنگین څو ورځي پس کورته ورغلی، لس زره روپۍ يې ور کړې "خوږې ستاسو فصل خو دريم په څليرويشت زره بيه کړي، په څليرويشت زره کې ستا دريمه، اته زره کېده، ما لس زره در کړې".

بختیالی هغه روپۍ ورنیولې "وروره کور دې ودان".

څلور میاشتي يې په دې تورو دېوالونو کې په دې تیرې کړې چې دا راز ځان ته معلوم کړم، د پنځمې میاشتي په اوله شپه څلور، پنځه سپين ږيري، يو د کلې مولوي صاحب راغلو، له روغپه پس مولوي صاحب له جيبه تسبي را وکښې. تسبي يې بيرته و جيب ته کړې چې په خبرو يې داسې شروع وکړه

"بختیالی شکر دی موږ خدای مسلمانان پيدا کړي يو، مسلمانان چې دي تر دې ټولو انسانانو افضله دي، هغه په دې چې په دين د اسلام دي اوس به د مطلب خبرې وکړو، بختیالی زموږ په مذهب کې داسې دي چې کومه ښځه د مړوبۍ وي، هغه ښځه به ضرور مېړه کوي، موږ د دې د پاره راغلي يو چې خپلې غاړې خلاصې کړو".

بختیالی چې پر خپل ويده زوی کالی سماوو "مولوي صهب! تاسو ته دي خدای خبر در کړي، دا ښځه شو چې تاسو راغلاست، زه مو پوه کړم، اوس به مېړه ضرور کوم، يو خو به ځان له عذاب خلاص کړم بل به مې ماشومان را ساتي، خو يو څو ورځي به وماته مهلت را کوی چې زه سوچ وکړم، څوک زما د پاره ښځه دی، هر څوک چې زما خوښ شو، زه به درته ووايم، له هغه سره به نکاح را وتری".

مولوي صاحب چي دوباره راکنلې تسپې جبب ته اچولې "بختیالی"! ته پرېدي خلگ حه کوي. دا خپل ميراث خوار دي بي واده خوان زوی ناست دی، هغه وکړه، روپی ورسره ډېرې دي، د هيخ کمی به ورسره نه وي."

بختیالی چې سرکښته خړولی وو، د نغري پرغاړه بي په واره خلي ليکې کښلې "نه مولوي صاحب دا سپی خو بهخي نه کوم، دا زما د مېړه قاتل دی".

مولوي چې لاس سره مروړل "بختیالی" نخړې مه کوه، دا سپی دي خدای قریب کړی دی."

بختیالی چې په لاس کې وړه لښته، په جار کې وغورخوله "مولوي صاحب! نه بي کوم چې پر سريې را وتړی لاهم".

مولوي صاحب چې مخ مجو(مجيد) ته ور وراوو "بختیالی" ستاخوښه ده، ملکداد خو هم ښه در معلوم دی، که بي په رضا زوی نه کوي، سبا دي په زور په کوي".

بختیالی چې مخ بي ماشومانو ته وراوو "مولوي صاحب! پښتانه متل کوي، وايي «پر لمانځه مي ودروي ته، وايي به بي خوک».

مولوي چې پر ږيره لاس تېراوو، سترگې بي په بختیالی کې وې "بختیالی" مور سوال درته کوو، مه خان بي شرمی ته جوړه وه، مه دی، سبا ک. بدنامه شوې، بدنامي خودي د ده ده".

له دې خبرې سره سم ولاړ هم شو، د سرای تر دروازه ووتو. بختیالی هم پته او سوکه، سوکه په لڅو پښو ورغله، د سرای

په دروازه کې، و یونیم گز دېوال ته پټه ودرېده، دوی سره
رېغېدو، خبره مجو (مجید) اکا کوله.

مولوي صاحب دا خبره لکه چې رینستیا ده چې دا سړی د
ملکداد زوی وژلی دی.

مولوي صاحب "هو مجو په دې کې شک نشته، وماته په خپله
ملکداد وویل".

مجید اکا "مولوي صاحب! بیا خو پکار ده چې موږ په دې خپلو
پیرو کې توکړو چې پر نیمه شپه، د وړو یتیمانو په کور کې
ناست یو، ومور ته یې سوالونه او زاری کوو چې ته و یتیمانو
ته د پلار قاتل ور پلار کړه".

مولوي صاحب "مجو موږ خو یې د را روان وخت غم کوو، موږ
وايو چې سره میراث خواره دي، گوندي دا خبره ورکه شي، په
را روان وخت کې به بیا گزگ نه کوي.

مجو ما هم اول داسې محسوسوله چې بختيالی نه ده خبره،
لکه څنگه چې په سره سینه رېغېدم، مجو که څه هم زه غلط وم
چې بختيالی نه ده خبره.

مولوي خیر دی خبره دي وي، پرېږدی چې څو شپې نخږې
وکړي بیا به خوشاله وي، د ملکداد زوی به کوي.

مجو ته خو خبر یې، د ملکداد تر مخ دېر لوی، لوی سړی نه
شي رېغېدای، بختيالی خو هم څه بالېسته نه ده.

مجید اکا: "مولوي صاحب! کومه بالېسته؟"

مولوي صاحب "ولي نه دي دي اورېدلي ..."

قام دېرېر دی دلسته نسته پرتا جنگ کوي بالېسته

ماڻيگروهي لمر ٽانگه پر تابالنبسته جنگبده
لچ بي مات وي دا ورغبنسته ترمرو بهه وه بالنبسته.
دي غارو و بختيالي ته دومره حوصله ور ڪرڻ چي راغله پر
بستره داسي و غخبده، لکه له دي سره چي هيڻ هم نه وي شوي،
تر سهاره پڻ خواره خوب ويده وه، سهار چي را پورته شوه،
سترگي بي رني وي، داسي بي محسوسوله لکه دا چي بالنبسته
وي-

خوشبې پس چې بختیالی یو سهار را پورته شوه، د پلار د کور سودا ورولاړه شوه، مرغسن وو (نری وریخ) چې د کورد خونې دروازه یې کولف کړه، راووته د خپلو ماشومانو تر غوږو یې ځادرونه ووتل، روانه شوه. پۀ لارې چې څه لاره اسمان ته یې وکتل، وریخې بنۀ ځان سره ورکړی وو.

یو ځل یې لا دا اراده وکړه چې بهرته وگرځه، نن ورځ سرپچنه ده (سړوکې) بیا یې توکل کړی ماشومان یې پۀ مخه کړو، روانه شوه.

غټوکی لور او زوی یې بنۀ وو، هغه ډېر ورکې وروردوی پۀ غېږ کې یواریوه بیا بل اخیستو، هغه لږ غټوکی دې پۀ غېږ کې اخیستی وو.

یو وخت چې یې پر پښو روان کړی، لورکې یې تر لاس نیولې وو، د بختیالی ورپام شو، کمیس یې پۀ غاړه وو، پرتوگ یې نه وو.

دلارې پۀ منځ کې کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دلته یې پرتوگ پۀ ورپۀ پښو کړی، سوکه، سوکه د ماشومانو پۀ تگ ورسره روانه وه، ماپښین به وو چې پراخ راغه یې پۀ سوکه، سوکه تگ پرېکړی، د غره لمنې ته ورسېدو، د انا گیانو پر چینه کښېنستو، غوټه یې خلاصه کړه، دودې یې

راواخیسته، پیاز بی سپین کری، دودی بی پوری
 و خوره، ماشومان او خان بی پۀ لپو اوبۀ کرو، هم بی د
 ماپننن لمونخ و کری بی بی مخه و کره.

اوس نو د بابا کور ډپر لرې نه وو، پۀ تلو، تلو کپ د ما
 شومانو و دې ته پام شو، ناره به بی کره، له هغې خوا به پۀ
 دره کپ ددوی ریغ بهرته راغبرگ شو.

دا رنگه روان وو، د بابا و کور ته یو مغزی (لورۀ او کره لاره)
 پاته وه، مېده، مېده، مېده شاخوکی هم شروع شو.

پۀ مغزی ور واوښتو، د بابا کیږدی بی وپېژندله، چي ولاړه
 وه، ډپر بی زړۀ ښۀ شو چې مېلن (د کوچیانو کلی) ته لا پۀ کډه
 نه وه تللی.

د بختیالی د ورې خورکی زرکې چې دوی پۀ سترگو شو،
 نارې بی کرې "مورې! خورکی راغله".

مور بی مخ له وراغله، لاس بی پۀ اوړو وو، پر بختیالی بی
 غېږ وگرځوله، کور ته چې ورغلو مور بی تبخی واپوو،
 دستي بی چای پنځې کرې، مور چې بی چائینکه را کوزوله
 "بختیالی! دا ماشومان به دې پۀ یخ وژلي وي، وار به دي
 کاوؤ، چې ورځ توده شوې وایي بیا به راغلې وې".

بختیالی چې پۀ خپلو تودو لاسو کپ د ماشوم لاس نیولي وو
 "مورې! بس تر وس مې تېره شوه، نور مې نه شو خغملای".
 دوی ته بی چای وراوړلې، دوی چای خښلې، مور بی ښې
 نورې او سپینې غوښې پۀ کټو کپ واچولې.

ماننام ته یې بابا هم راغلی مېرې یې وڅکولې، په سبب یې دننه کړې.

له روغېره وروسته یې مور بڼه غټه کاسه، وړه ډوډۍ ور واړوله، په بله کاسه کې یې، ښې تورې او سپینې غوښې. د دې سترې ماشومان چې په تورو سپینو مارۍ شو، خوب ورغلی.

مور یې وتولو ته ځای ور هوار کړی، یو یو یې ترلاس نیوو، ځای ته یې بېول.

له هغه وروسته په څراغ کې تېل ختم شو، بابا یې بالنست ته پروت وو، د اور په رڼا کې دې لیدو چې دپتکي څاک یې په خوله او برېتو پورې منښلی.

له دې خبرې سره سم را پورته هم شو "لورې! دا ډېر وخت ښار ته نښم تللی، ځکه تېل نشته".

په خبرو، خبرو کې بیا دې ته راغلی "بختیالی! دا خبره څومره حقیقت لري، ستا مېرۍ دې خلگو وژلی دی، لورې که ریښتیا ووايم، زما اوس هم یقین نۀ راځي".

بختیالی چې سترگې له مور ډه ته، ور واړولې "هو بابا زرينه ورسره وه، هغې په خپلو سترگو لیدلی دی".

بابا "دا ته څه وايي؟ لورې هغه ورځ خو هم تادغه وویل، خو زما یقین نۀ پر راتلو".

بختیالی "دوې کیسې دي بابا، یوه خودا چې ما یې زوی د اوبورگو په لار کې وتاړه بل یې زما له مېرۍ مخکه غوښته".

بابا: "ستا د مہرہ مخکھ خہ غواری؟، هغه خو بیہ وماتہ راکرې ده".

بختیالی: "بابا پټه کلې کې زموږ د یوه سرای مخکھ نډه، دا مخکھ ډبر اوږده او وساره لري، دده د مخکې پټه میان کې ده، دده مخکھ بیہ سره پرېکړې ده، ده دا غوښتو چې دا زموږ مخکھ دخان کړي، وموږ ته د دې پټه بدل کې بله مخکھ راکړي

پټه خو، خو واره بیہ خلگ ورته راولېږل، خو ده سودا نډه ورسره کوله.

زوی بیہ بیا چرسک، غل او بدره دی، دا خو کاله پټه جبل کې وو، چې راخلاص شو بیا بیہ دا حرکتونه کول".
توله کیسه بی بابا ته پټه زېر و زور وکړه.

بابا بیہ پټکی پر سر کړی، د ولاړېدو هڅه بیہ کوله "و خورې دا دی مخ لکه د سبب کښته. (توکه بیہ پرې وکړه) خو مخ به دې وربنکاره کاوؤ، چرسک شی وو، هغه د وربندارې پټه عزت خه خبر دی. چې ستا مخ بیہ لیدلی وای، بله ورځ بیہ پټه خدای که ستا پټه خوا کتلي هم وای.

ده خو دې قد و قامت، بناهسته تگ خوښ شوی دی".
بختیالی د بابا و مخ ته کتل "ملامته یم، مور خوارې پټه خو، خواره راته وویل، دا مخ مټ پټوه، دا مخ پټول به دې یو ورځ پټه یوه لویه بلا واره وي".

بابا چې څادر اغوستو: "سم يې درته ويلى دي" پښتنو کله کلا گاني درلودې؟، کله يې ښځې په پردو کې نغښتې؟، لکه دا اوس چې مورې کوچيان يو.

ټول پښتانه دا ډول ازاد خلگ وو، داسې ازاد ژوند يې وو لکه دا مورې، د اکثرو کيږدۍ وې يا يوه، يوه خونه، چې چا، چار دېوالي پېژندله نه، دا زموږ په ډول يې ښځو کارونه کول، دا بېخي لږ وخت کېږي چې په ښځو يې مخ پټول او پرده کوي، پر کورو يې چار دېوالۍ شروع کړې.

خو اوس يې لا د ډېرو کورو چار دېوالۍ نشته، خونې يې ته په خپلو سترگو وينې.

لورې! زه اوس څه وکړم؟"

بختيالی چې يې خپلې سمولې "بابا ته هيڅ هم مه کوه، مه په دې کيسه سر خلاصه وه، مه کار په لره، نه ستا لاس په نښلي، زه پوه شوم او زما کار.

ته ځان داسې واچوه چې زه بېخي په هيڅ هم نه يم خبر". شپه ډېره تېره وه، سهار نژدې وو چې دوی ويده شو.

سهار چې بابا له مېږو سره ولاړ، مور يې اوبو ته.

دې صندوق خلاص کړی، د هغه سړي او بابا عکسونه يې را واخيستو، پکښې ويې کتل، هغه عکس يې پيدا کړی، چې له شاپه شنه قلم يو څه پر ليکلې وو.

ورځ تېره شوه، شپه راغله، بابا ته يې وويل "زه سبا کور ته ځم، ته يې غمه شه، که چېرې پر ما يو تکليف راتلو، زه به ضرور تاته حال درکوم".

بابا پنځه زره روپۍ ورکړې "دا به یو شی پټه واخلي ، یو مړ
در کوم ، ته خو بې اوس له ځانه سره نه شي بيولای بیا به بې
زه یاشمک (شمس) ورور درولي ، ماشومانو ته به بې حلال
کړې"

سهار لمر تر اوورو را وتلی وو ، چې له بابا او مورکۍ بې
رخصت راواخيست ، د کور پټه لور را روانه شوه .

ماڅيگر غټ وو ، لمر و غرسره ورتلو چې را ورسېده چې دې
وور بلاوو ، بستري بې هوارولې ، تياره ماښام شو .
ماشومانو ته بې د مور ور کړې ، پخې غوښې او ډوډۍ
ورکړه ، ستري ماشومان بې يو ، يو ويډېدو ، اخير دا هم ويده
شوه .

دویم وار بیا هغه څو سپین بیری او مولوي صاحب
چې یو مجو اکاپکې نه وو، داسې وخت ورغلو چې د
بختیالی غټو کي ماشومان ویده وو.

یوه دا، وروکي زوی په دې ډول ناست چې د وړو کي زوی سر
یې پر ځنگانه یبسی وو، ځنگون یې بنوراوو، الله الله یې
ورته کول "الله کوټ لלו دلته مۀ راځه گیدو، لالی ویده دی
په خوبو".

د مولوي صاحب د خونې په بنده دروازه کې ریغ شو
"بختیالی تا او ماشومان خو ویده نه یاست؟".

دې یو گړی غوړ ګرار کړی، دویم وار یې ریغ وپېژندلی له
"نه" سره سمه ورغله، دروازه یې خلاصه کړه.

د مولوي صاحب له مخه یې ویده ماشوم واخیست، دوی پر
هغه ځای کښېنستلو.

له حال احواله پس، مولوي صاحب پر بیره لاس تېراوو، په
خونه کې یې شا و خوا سره کتل، په دې چې دا نسخه دومره
دلاوره پښتو، داسي خوبه نه وي چې یو څوک په دې خونه
کې ورسره وید پېري.

بیا یی پئه نصیحت کولو شروع و کره ، پئه نصیحت کولو ،
کولو کپی بیا د نکاح خبره وریاده کره .

بختیالی مخ ورو وراوو ، لاس یی له خولی و اخیستو "دی خو
به شرم نه لری له خدایه به نه و بربری ، تاسو خو له خدایه
و و بربری ، د خدای جواب به خنگه و کپی ؟ چې دیوه ظالم
ملکداد جواب نه لری ، خدای به دا پوښتنه نه کپی درخه
وه چې دې کونډې او ورو یتیمانو ، پئه دې تورو دېوالو کپی
پنځه ، شپږ میاشتی تبری کپی ، تاسو یی یوه هم پوښتنه
و کره ؟"

مولوی صاحب جیب ته لاس کپی تسپی یی راکنسی "هو
بختیالی ملامت یو"

نن د بختیالی سترگې له خپلو ماشومانو نه راوښتی
"مولوی صاحب ! که تاسو راشی که نه شی ، پر ما داشپه و
ورخ هغه رنگه تبری ، ژروی مې دا خای چې خنگه پئه دې
دومره کلې کپی یو سنت وهلی نشته چې راشی د دې ورو
ماشومانو حال و کپی چې خه حال مودی ، یو خه پئه کور کپی
لری که نه یا خوناروغه نه یاست ، دیو ظالم له و بربری ټولو
سترگې پتی کپی دی ، خو میاشتی وشوې چې زه او دا واره
پئه دې سرای کپی شپې او ورخې تیره وو ، بیا چې وارده
شی ، نه له دې خپلو سپینو ږیرو شرمبری ، نه له ما ، نه د دې
ورو یتیمانو له حقه و بربری .

تاسو که نه له خدایه و بربری ، نه د ماشومانو له ازاره ، زه هم
د مېړه هم د یتیمانو له حقه و بربری ، دا منم چې زه یوه ښځه یم

، هیخ مې هم پټه وس نه دي پوره ، دا به وکړم ، مرگی به قبول کړم ، یتیمانو ته به د پلار قاتل نه کړم ور پلار .
نورو سپین زیرو سوالونه بس کړو ، خاموشه شول .
خود مولوي خوله نه سره ورتله .

مولوي صاحب : "ته لهونۍ یې چې د وړې نجلی خبرې مني؟"

بختیالی اخیر خبره داسې ور خلاصه کړه .

"مولوي صاحب! دا خوبه وخت ثابته کړي چې زه لهونۍ یم که تاسو بې لارې ، پټه دې سر خلاص کړی ، چې پر دنیا نر ودرېږي پټه خدای که ماد ملکداد زوی وکړی ."

دوی هم یوه ، یوه غاړې تازه کړې ، خپل ، خپل (خادرونه) یې وخنډل ، ولاړ شول ، شپه تېره شوه .

سهار ملکداد پټه خپله ورغلی "بختیالی زه سوال درته کوم ، داسې وکړه دا زما زوی وکړه ، ته یې ډېره خوښه یې ."

د بختیالی باری (جارو) پټه لاس کې وو ، د خونې ومخته پټه سرای کې ناسته وه ، نه یې یوه کړه او نه بله

"ستا زوی نه کوم چې پر سر یې را وتړې لاهم ، دا نېکي وکړه ، مال له دې خپلو ماشومانو سره پرېږده ، زه له مېړه بېزاره یم ، نه مېړه کوم ، نه یې شوق لرم ."

ملکداد چې پټه دې پوه شو چې بنځه یوه خوانه کوي ، نو یې له خولې لاس واخیستو

"ستا څه خیال دی ، ما چې دې مېړه دومره پټه هنر وژلای شو ، نو دا ماشومان دې هم یو ، یو داسې پټه هنر وژلای شم ."

یوه خوبه دې داده چې دا ماشومان دي يو، يو داسې په هنر
در مړه کړم لکه مېړه، بله دا چې زما زوی په خوشالي وکړې
زه د زوی پر غم نه يم، پر دې يم چې ته زما زوی وکړې، که
دې سبا زامن لوی شي هم، دا شک به يې نه راځي چې زموږ
پلار ده يا دده زوی وژلی دی.

بختیالی چې دده خبرې واورېدلې، باری په لاس کې حقه
جېرانه شوه او سوچونو واخيسته.

يو خو يې زما مېړه رامې کړی او په ډاگه يې مني هم، بيا دا
سرزوری، د ماشومانو د وژلو تر وخت له مخه خبرتيا هم
راکوي له دې زوی مړې څخه به په چل کار اخلم.

له څه خاموشي پس يې ډېر په عاجزي وويل
"سمه ده، دوې شپې مهلت راکړه".

ملکداد "دوې نه، درې ورځې مهلت درکوم".
له خان سره يې واړه، واړه خندل، ولاړ شو.

دا په دغه شپه د دينک کور ته ورغله، ټوله کيسه يې ورته
وکړه او هغه عکس يې ورکړی پر کوم چې ايا پريس ليکلی
وو.

دينک په هغه سهار وختي ملکداد ته ورغلی "زما بسڅه
ناروغه ده، که دې يو زردوه روپۍ راکړې، ډاکتر ته يې
وړم".

ملکداد خندل چې روپۍ يې ورکولې "هلکه داد يار
بسڅه خو دې پوه کړه، که در څخه مني چې دا زما زوی
وکړي".

دەبێ لە لاسەروپی نیوی "سمە دە، تە فکرمە کوه چێ زە
لە هغەب خواراشم."

دی پە دروازە کە و لاروو، د بختیالی د کورپە خوا بێ کتل
"مانبام تە بە راخې؟"

دە هەم د بختیالی د کورپە لور سترگې و و وارولې، پە زە
کې بې پە خپل کردار خندل "نە دوې شېبې پر هغه خوا کوم، د
لورمې اوس کال وشو، نە زە ورغلی یم نە بې مور، دوې
شېبې لە لور سرە کوم."

دە بېرته مخ د دینک پە خوا واراوو، کت، کت و بېبې خندل
"هه لکه دینکه دوې ورخې پس خوبە یا نوره وي یا نسکوره."

دینک روان شو، خپله بنسخه بېبې ډاکتر تە بوتله، د شېبې
بختیالی خپله غوږ تیاره کړه، خو واره ووتە، شا وخوا بې
وکتل، شوک نە وو، نە د چارغ وو.

خپل ماشومان بې پوه کړو "که چیرې توخه در تله، پر خوله
لاس نیسی."

خان بې بنه مطمئینه کړی، ماشومان بې تر لاس و نیول، د
دېوال له سایبې سره، د خور لسم د سپوږمې پە رنا کې بې ډېر
پە چتکې گامونه بنودل چې سپوږمې بە پە و ورو کې پتە
شوه، د دې بە سا سمه شوه، لکه چې وایي "اوبو اخیستی
خگ تە هم لاس اچوي."

یو وخت بې شرنگی تر غوږ شو چې تر شا بې وکتل، سپی و
سپې وو، مېږوی بې کنبلی وو، د غاږې خنخیر او مېږوی
بې شرنگی کاوؤ.

د دې کله وېرې نغ تر خولۀ نه و تو بیا یې هم دا هڅه کوله
چې لوتې ور غورزوي، سپی وگرځي.

د محمد دین د انارو تر باغه، په باغ کې څه تگ مشکل وو،
د وښو او بوټو په وجه، ځکه څه وځنډېده.

چې دا ور ورسېده، دینک د موټر ډرائیور ډېر ستړی کړی
وو، په څه شوه، څه شوه هغه ستا ښځه.

دی نه وې، ته ما په یو بلا وخورې.

چې بختیالی و ماشومان ور ورسېدو، پر ډرائیور د اختر
ورځ شوه.

دومره په تازیله یې موټر روان کړی لکه یو څوک چې دی
ویني، ورپسې وي.

یو زوی یې په روان موټر کې، په سپی پسې تر شاکتل چې
سپي پاته شو.

ده په ژرغوني نغ وویل "مورې! زموږ سپی؟"

دې زوی پر مخ مچ کړو "زویه! دینک کا کاکا بیرته راځي،
کورت ته یې بیا یې".

په لارې هغه ښارگوټی راغلی، په کوم کې چې د دینک د لور
کور وو او هم موټر روان د دې ښارگوټي وو.

د لور کور یې له لارې وه بختیالی ته ور وښودی.

په تلو، تلو کې، و سهار ته نزدې یو بل ښارگوټي ته ورسېدو
دوی شپه په ناسته تېره کړه، ډرائیور ویده شو.

سهار چې یې لمنځونه وکړو، چای یې وڅښلې بیا یې مخه
و کړه، ماښپین قضا وو چې هغه ښار ته ورسېدو.

د دې ماشومان ډېر حېران ول چې دا بيا څه رنگه ځای دی ،
خومره ډېر موټران دي پکي چې کله يې د خړه ټانگه وليده
، نارې کړې "ادې ادې هله وې په خړه يې گادۍ پسې کړې ده
، سرې پکي ناست دي"

بل چې رکشه وليده ورته حېران و چې دا بيا څه رنگه شی دی
په درو پيو روان دی ، په ښار کې ماشومان روان وو ، دوی
ورته په سوچ کې وو چې دا خو يې زموږ رنگه کالي نه دي ،
لمن يې نسته ، تر شاد چا توره تېلۍ ده چا شنه تېلۍ چا
رنگ په رنگه لوتي ترلې وې ، دوی پوښتنه هم نه شوه کولی
چې دا څنگه شيان دي ، خوبس حېران دريان يې يو بل خوا
ته کتل .

ډرائيور په ښار کې يې يو چا ته هغه ايډريس ورنښکاره
کړی ، هغه داسې وويل "سيده ورځی ، تر هغه وخته چا ته مه
درېږئ ، تر څو چې يو لوی چوک در اځي ، پر چوک له يو چا
پوښتنه وکړی ، هغه به يې در وښايي ، ډېر مشهوره سرې دی
، هر څوک يې پېژني " پر چوک يې له يو چا پوښتنه وکړه ،
هغه يې دوکان ته لاس ونيوو

"هغه مخامخ دوکان يې دی "دينک ور کښته شو ، دوکان ته
ورغلی ، يو سپين ږيرې سرې ته يې هغه ايډريس ورنښکاره
کړی .

هغه چې ليکلي وليدل ، يو گړۍ په سوچ کې لار ، هم په هغه
سوچ کې يې کاغذ واړاوو چې عکس ته يې په غور وکتل ،

عڪس يي وپهڙندلي، پءُ سڀينو چشمو کي يي سترگي
 دينڪ ته وروارولي، پءُ وره خدا کي
 ”وبخنه، بهخي ڊپر وخت تهر شوي دي، د تورڪاني د اينخر
 زوي بي؟“

ده چي د شاه جي و تڪو سڀينو وپنستانو ته ڪتل ”نه نه نوم
 مي دينڪ دي، صرف مي د اينخر لوراو لمسيان تر تا پوري
 راوستل، ماته اجازه راکره، زه خم، د کرايي موٽر مي
 راوستي دي.“

ده چشمي له سترگو لري کولي ”د خدای بنده، خو پءُ بس کي
 به را تلاست، دومره کرايه؟“

له ڊپره سته پس، شاه جي رخصت و رکرو.

دينڪ روان شو، پر شايي ورو ڪتل ”د خدای پءُ امان، نوره
 کيسه به بيا بختيالی درته وکري.“

بختيالی او ماشومان يي د دوکان مخته ڪنسته ڪرو، دي
 روان شو، شاه جي له بختيالی سره روغبړ وڪر، د خپل
 همسايه رکشه يي را وغوڻسته، بختيالی او ماشومان يي
 ڪورته ولهرل.

ڪورته چي ورغلو، د رکشي والاد شاه جي بنهه پوهه ڪره
 چي ”داد شاه جي مهلمانءُ دي، بهخي له لري راغلي دي،
 بايد بنهه خدمت يي وکري.“

د شاه جي بنهه جيينه پءُ پڻستو پويده، خو ويلاي يي بنهه
 شوه، پءُ هر زحمت يي بختيالی پءُ خبرو پوهوله يا پوهيده.
 جيينه د بختيالی او ماشومانو ته ڊپره حبرانه وه.

حيرانه پڻ ڏي وڃي ڏي پڻسٽني ڏهر ڏي ليدلڻ وڃي ، ڊنار نه
، ڊنار نه .

ڊي اوڊو ڊامو او لڙو ماشومانو ته به خود حيرانه وه ،
ڇي نه ڀي ڊاسي ڊامه ليدلڻ وه ، نه ڀي ڊاسي لڙي ماشومان
، ماڻنام شاه جي هم راغلي ، له بختيالي ڀي ڀنه ڊڪور ، بابا
او ٽولو پوڻسٽنه بيا وڪڙه .

له ڊوڙي خورلو پس ، شاه جي لاس پڻ ڊسماڻ پاڪول ويڀي
خندل "بختيالي لوري ! ڪه ستا پڻ ڀاد وي ڇي ستا بابا به
ويل ڇي يو متل ڊي (مور ڀلمه له هوره پس پوڻسٽو) اوس
نو حال راڪڙه ، تڻ او ڊنار ته له ڊي وڙو ماشومانو سره راتلڻ ؟
بختيالي شاه جي ته مخامخ ناسته وه ، خپل لسٽوني ڀي ڊ
پڪي پڻ ڊول ڊگرمي پڻ وجه ڊوراوو .

له هغه وخته ڀي ڪيسه شروع ڪڙه ڇي ڊي ورغلي ، ڊوڙي پڻ
ڪور ڪي اوسهڊه .

پڻ غره ڪي ڀي سروي ڪوله ، نقشي ڀي جوڙولڻ بيا ترڊغه
ماڻنامه ڇي ڊا له شاه جي سره ، ڊڊه پڻ ڪور ڪي ناسته وه .
جيڻي ڊي ڊ ماشومانو خايونه هوار ڪڙو ، يو ، يو ويڊ بدل ،
ٽول ويڊه شول .

شاه جي ڪه خه هم ڊ بختيالي ومخ ته ڪتل ، خو سوچ ڀي پڻ
هغه تهر وخت او ڊي ڊ بابا پڻ ڪور ڪي وڙ .

ڀي پاهه ڀي اوف ڪڙو ، ولاڙ شو ، پر لمانخه وڊر سڊو .
بختيالي ته ور پڻ ڀاد شو

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالي بي وڙ ڪولي دٿ ڇنڀلي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جينه پٺ دڙ ڪور ڪي دوه پٺ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٺ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٺ دڙ ده چڙ له مور سره پٺ دڙ سراي ڪي گلهه اوسي او بله خوبه دي دا ده چڙ دڙ ڪوڇي پٺ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خيل بچيان پڪنبي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪنبي اوسو.“

شاه جي دٻوال ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪره، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃستل له ذهنه ڇخه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٽول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چڙ هلته بيخ وو. مور پٺ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

”رينستيا، رينستيا، شاه جي چڙ به لمونڇ ڪاوڙ، يو خويي لاس پر نامه نٿو نيول او بل بي د خاورو تيڪي. مخته شوده.“

شاه جي چڙ لمونڇ وڪري بيا راغلي، جيني شني چاي راوڙي، پيالې بي وڙ ڪولې دٿ ڇنڀي، بختيالي ته ڀڄندو ”زه او جيئنه پٽ دڙ ڪور ڪي دوه پٽ دوه يو، يو زوي لرو، هغه هم د واده او بچيانو خاوند دي، د ڇنگ پٽ سراي ڪي اوسي، يوه دي پٽ دڙ ده چڙ له مور سره پٽ دڙ سراي ڪي گله اوسي او بله خوبه دي دا ده چڙ دڙ ڪوڇي پٽ اخيره ڪي، زما خالي سراي دي، هغه در ڪرم، ته او خپل بچيان پڪڻي اوسي.“

بختيالي: ”ما ته هغه سراي راکه، بس زه او بچيان به پڪڻي اوسو.“

شاه جي دٿو ته نزدي شو، شا بي وهله ”سمه ده چڙ ڇنگه ته خوشاله بي، يو ڪار ته وڪه، ضروري هم دي، ڪه زخمونه جو روڙي، نو دا انتقام اڃستل له ذهنه ڇڻه وباسه، نور هر ڇه اسانه دي.“

شپه سهار ته نزدي وه چڙ دوي ٿول ويده سول.

بختيالي ته دا ڇه عجبه ٺڪار پده چڙ هلته بيخ وو. مور پٽ خونو ڪي ويددو او دلته بيا گرمي ده، د څلگو گرمي ڪيري.

که بیا مور ستاپه خای کې یوه شپه هم وکړو، له مور سره روپی
 ډېرې دي، ته صرف و ما او زامنو ته لار ښودنه کوه، نور مور له
 تا هیڅ هم نه غواړو“.

شاه جي خاخان له ځان سره بوتلو، له بختیالی په پته یې د کور
 پر سامان، څه د ځان روپی ور کړې، سامان یې راوړو.
 بختیالی خپل کور سم کړو.

شپه یې د شاه جي په کور کې وکړه، په سبا له خپل کور ته دا
 او زامن بیا ده نوي کور خاوندان شول.

یو څو ورځې دې و ماشومانو داسې محسوسوله، لکه خوب
 چې ویني، د ښار پوخ کور، د برق رڼا چې د شپې او ورځې
 بېخي فرق نه وو.
 میاشت تېره شوه.

یو سهار شاه جي دوکان ته تلو، د دوی پر کور ورغلو، له حال
 احوال کولو پس یې له بختیالی پوښتنه وکړه “د څه ضرورت
 خو نشته؟”

بختیالی چې د جامو له مینځلورا ولاړه شوې وه، خپل غړلی
 لستونی یې خوراوو “نه نه شاه صاحب، د هیڅ ضرورت نشته
 ، که چیري د یو شي ضرورت پېښ شو، ضرور به درته وایم، پر
 دې که صلاح راکړې چې خاخان پر یو کار ولگوو؟”

شاه جي چې لاس پر دېوال کښېښوو “ا خو ډېره ښه خبره ده،
 تاله خاخانه پوښتنه کړې ده، دی کوم کار کولای شي یا یې کوم
 کار خوښ دی؟”

بختيالی جي هفتي وارهه وه "هسي بي پر يو کار ولگوه، پنه مزدوري کي کله دا وو جي دا کوم داننه کوم".
 شاه جي جي خپلي چشمي پنه سپين دسمال (جي يوه شنه ليکه هم پکنبي تيره شوې وه) پاکولي "نه نه داسي نه ده، خبرزه به سوچ پروکرم".

پنه دي بله ورخ شاه جي ورغلي، يو هلک بل ور سره وو، خاхан بي ور سره کرو "له دي هلکه سره لار شه، خو ورخي پنه بنار کي تيره کره، هلکان به وويني، خو کخه کار کوي، خو کخه کار، جي کوم کار دي خو بن شو، وماته به ووايي، هغه کار به که خبر وو، پنه صلاح شروع کرو".

خاخان لارو، خو ورخي بي له هلکانو سره تيري کرې، چا گنجي، چا صدری، چا د پلاستيک لو تي، چا نسوار خرخول، چا کاغذونه ٽولول، چا خه او چا خه خرخول، پنه خو ورخي پس شاه جي له خاخانه پوښتنه وکره "کوم کار دي خو بن شو؟".

خاخان جي خپله خرچنه گوته پنه غابسو کنبه کنبهله "زما د پالش کار خو بن دي".

شاه جي يوه دوکان ته بوتلو، يو وروکي صندوق، برش او پالش سوراو هم بي تور ورته رانيول.

خاخان جي له هغه دوکانه ووتو بيا بي ناره کره "پالش، پالش".
 د پالش کار بي شروع هم پنه دي کرو جي ده ته دا نارې ډپر خوند ورکاو، پالش، بوت پالش، يوسري خپلي خپلي ورکري "دارا پالش کره".

ده چي خپلي ور واخيستي، تر ډېره په سوچ كې ورته ورك وو. هغه پر يځ كړو "هله ماشومه، زما كار دي، ټوله ورځ خوبه پردې ځای نه يم ناست".

ده د پالش ډبي خلاص كړو، پالش وركول يې شروع كړو. هغه پر يځ كړو "هلکه يوار خو يې په اوبو صفا كړه".
 خاڅان چې د هغه سړي په خوا وركول "ټولې پريولم؟".
 هغه چې د ده وركړې چپل په پښه كړو، وركول شو "نه نه، ستا اوله ورځ ده كه څنگه؟".

خاڅان چې په لاس كې يې د هغه سړي خپلي وه "هو".
 هغه زړه سواند سړي خپلي په خپله ورسره پالش كړې.
 بس كار يې له هم دې ځايه زده شوو، ورځ يې تر ماښامه په ښار كې تېره كړه، ماښام چې كورته ورغلی، شپېته روپۍ مزدووري يې كړې وه.

دا ډول سهار تلو، ماښام راتلو، روپۍ يې راوړلې، كله لږ كله ډېرې، يوه ورځ چې په ښار كې روان وو، نارې يې وهلې "پالش، بوټ پالش".

يو سړي ورناره كړه، دی ورغلی، هغه خپل بوتونه ورووكنسو "دا پالش كړه، ښه پالش وركړه، هسې يې په رنگه رنگه وه".
 چې په دوكان كې يې پمبه او جوړې بستري خرڅولې.
 دوه مزدوران يې دوكان تر مخ، پر پاڅه سړك ناست وو، په بستره كې يې پمبه اچولې وه، په لرگو يې پكښې ټكوله.

دوکاندار له ده پوښتنه وکړه "ماشومه! داسې کور به نه وي در
 معلوم چې سپين سرې لري، زموږ کار ډېر دی، بستري به په
 مزدوري ورکوو، په کور کې به يې جوړوي."
 خاخان "هو يوه را معلومه ده، خو زه به حال وکړم."
 پوتونه پالش شو، خپلې پنځه روپۍ يې را واخيستې، روان
 شو، د دوکاندار بياله شايع شو "ماشومه! که يې چيري
 ماشين نه درلودی، مشين به هم موږ ورکړو."
 ماښام چې کورته راغلی، مور ته يې د دوکاندار کيسه وکړه
 ،مور يې ډېره خوشاله شوه
 له ډېرې خوشالۍ يې سر، سرتور کړی "شکر دی خدايه، زما خو
 دا خيال وو چې يې مېړه او بې خپلو د ژوند شپې او ورځي نه
 تېرېږي.

زويه دا خو ډېر ښه کار دی.

زه به کاره په کور کې ناسته يم، دا کار ځينې راوړه، ښه دی،
 يوه ما و د زرینې وخت پر تېروي، بل به مزدوري را کوي."
 خاخان سهار د دوکاندار ته ورغلی، يو مشين څلور، پنځه
 بستري يې ځينې راوړلې، ټول پر روزگار شول.
 ورځ تر هغه بله ټول په ښه رنگ کېدو، هم يې روپۍ پيدا کولې،
 دا ډول خاخان خپل پالش کاوه، مور ته يې بستري راوړلې،
 روپۍ چې به دوی تر ضرورت زياتېدې، هغه يې شاه جي ته ور
 کولې

يو ورځ خاخان د پالش صندوق په کونج کې کښېښوی "مورې!
 زه د پالش کار پرېږدم، په هټل کې کار شروع کوم."

بختیالی، ڇي سترگي بي د پالش پٽ صندوق کي وي "زويه اد
هوٽل کار به گران وي، نه به بي شپي کولاي".

خاڻان بي ڪمبلي پرفرش و غڻهدو،

"موري! خان به پري وگورم، ڪه چيري گران وو، پري به بي
بدم، د پالش کار خوبيا هم شته".

بختيالی، ڇي ڪمبله هواروله

"زويه! له شاه جي سره به مشوره وکرو".

خاڻان ڇي را پورته شو، د ڪمبلي پٽ لورروان وو "سمده
موري! سبابه زه شاه جي ته ورشم".

بختيالی، ڇي د هوارې ڪمبلي و خنگ ته ڪنهنسته "نه نه زويه،
زه به خپله ورخم".

بختيالی، سهار وختي د شاه جي ڪور ته ورغله ڇي خاڻان

داسي و ابي "ما پٽه يو هوٽل کي کار موندلي دي، زه پٽه هوٽل
کي کار ڪوم

ستاخنه خوبه ده؟".

شاه جي ڇي يوه ورو کي ڪتابچه بي پٽ لاس کي وه "ڪاردي کوي

، بي ڪاره دي نه ڪنهنهني، گته دي نه راوري، خو ڪاردي نه
پربردي".

له دي ورخي خاڻان پٽ هوٽل کي ڪار شروع ڪرو، د هوٽل ڪار ڪه

خه هم گران ووي بي غرمه او مانام نبي غونبي هم ور کولي.

پٽ اوله ورخي ڇي د هوٽل مالڪ لمانحه ته لار، دي پر چوله ولا

وو ڇي چائينڪه به پخه شوه، تويده، ده به له وار خطابي د خيا

سر، سپنکی خولی له سره را واخیسته. چائینکه به یی پئه
ونیوله، له چولې به یی را ویسته.
ډېره موده یی پئه هوتل کې کار وکړو، د هوتل مالک ډېر ځینې
خوشاله وو.

یوه ورځ خاخان نذراغلی، له هغې ورځې ورک هم شو، د هوتل
مالک به تل دا فکر کاوؤچې "داڅه شو؟ حساب یی هم پاته
دی، نښې دی وړی".

کله چې د بختیالی دویم زوی محیب الله د اووه کلونو شو، شاه جي په سکول کې داخل کړی. یوڅه وخت یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو، اوس نو هغه وخت نه وو چې محیب یې تر لاس نیولی، سکول ته یې بېولو.

یوه ورځ خاخان له وروره سره په دې وختي ووتو، چې په سکول کې یې څو کاله وشو، یوڅه زده کوي هم، که هسې ورځي وخت تېروي.

له استاده به یې پوښتنه وکړې بیا به خپل هوټل ته لاړ شې. له مور سره په کور کې زرینه او تر ټولو وړوکی ورور چې اوس د پنځو کلونو وو، حبیب الله پاته شو. د بسترو دوکاندار خپل موټر راوستو، د دوی له کوره یې جوړې بستري وړلې، د موټر دتلو په وخت کې، حبیب له شاپه موټر ټال شو.

موټر چې د دوی له کوڅې بله کوڅه ته گرځېدو، حبیب له موټره ټوپ کړو، سر یې پر پاڅه سرک ولگېدو چې بېخي یې اندازه ویني یې له مات تندي څخه تلې چې اکثره خلکو ویل "یورگ یې پرې شوی دی".

د کوڅې په سر کې، د دوی همسایه هندو دوکاندار، په بل موټر کې واچاوو، هسپتال ته یې یو وړی.

خپل زوی يې بختيالی ته ولېږلو چې هسپتال ته دې راشي.
هغه د موټر والا دوکاندار چې (د دوی له کوره يې بستري
اخستي وې) څه تللی وو، له شایو سکوتر والا ورغلو "په
موټر دې له شایو ماشوم ټال وو، ولېدو".

هغه هم خپل موټر بېرته راغبرگ کړو، هسپتال ته ورغلی.
چې دی ورسېدو، رام داس خپله وينه په لېبارټري کې بدله
کړې وه، په بدل کې يې د ماشوم له وينې سره سمه وينه راوړې
ود

په دې وخت کې ترسيم مسيح هم راغلی چې هم د دوی
همسايه وو، هم يې په دې هسپتال کې د صفای ډيوټي کوله.
چې هغه وينه پر ختمېدو شوه، ډاکټر نارې کړې "يو گوډی
وينه نوره هم پکار ده".

ترسيم چې د ډاکټر له را وتوسره سم ولاړ شو "رام داسه!
د دې گروپ د وينې يو سړی وماته معلوم دی، زه يې
راولم".

رام داس ناست وو، د ولاړېدو هڅه يې کوله "ترسيمه!
ستای وينه به بدله کړو، دی نه وي هغه سړی رانه شي".

ترسيم روان وو، مخ يې پر شارا وړاوو "دستي يې راولم".

رام داس: "درسه را به نه شي، يابه پر خای نه وي".

ترسيم: "نه نه څنگه به نه راخي".

يوگړی وروسته ترسيم خپل ورور جهدي راوست، له هغه يې
وينه وکښه، چې و ماشوم ته دويم گوډی وينه ور جاري کړل
شود.

شاه جي، بختیالی، اوڀا خان هم راورسهدو چي کله به بي
 وروکي زوی زگهروی شروع کړو، دا به بي اختياره ورو لاره
 شوه "جار، قربان مور د جار شه، مور دې صدقه شه، چي د
 خدای درباندي لور پري، مور خه کولای شي، جار خدای پاک
 دي دا خوږ در خخه واخلي، جار خوږ دې پر کانو او بوتو شه
 ، خپلي لارې دي دوا شه."

له هره اه سره بي دا ويل ، ورته ولاړه به ود

د ماشوم دوې شپي، دوې ورځې په هسپتال کې وشوې.
 د کوڅې نر او بنڅې راتلو سني، نه شيعه، نه عيسای او نه
 هندو پاته شو.

ټول به په ورځ کې يوار راتلو، په هغه ساعت خاڅان لا هم نه
 وو.

د حبيب حالت بنه نه وو ، گړي په گړي بي رنگ تغير خوړلو.
 بختیالی ټوله شپه په ناستې ورته تېره کړله.

سهار له لمانځه وروسته چي بختیالی د زوی کتو له راغله
 چي گوري بي، حبيب هيڅ حرکت نه کوي. نارې بي کړې "هله
 ډاکټر صاحب! هله دا حبيب ولي نه بسوري؟"

نرسې په منډه ډاکټر راوستو، ډاکټر له کتو وروسته، نرسه
 ته په هغه ژبه يو څه وويل، چي دانه به پوهېده.

ډاکټر روان شو، نرسې بي د پزې او خولې څخه پائپونه کښلو،
 دا بي سر ته ولاړه وه، پر سر بي لاس ور يښی وو ، له سترگو
 بي اوښکې خڅېدلې، شا و خوا بي ونورو ناروغانو ته کتل
 او د زړه له زوره بي ژړل.

حبیب وفات شو، د کوڅې ټول خلگ ورغلو چې کله له هسپتاله کورته راغلو، خپل وړوکی زوی یې د کوڅې خلگو یو وړی، خاورو ته یې وسپارلی.

له هغه وروسته به بختیالی او خاخان دې ته حبران وو چې داخلگ خو نه زموږ د ژبي دي، نه د مذهب بیا ولي نه خان سپموي نه مال؟

خو، خو واره هغه دوکاندار، له خو کسانوسره (چې د دې زوی یې په موټر وژلی شوی وو) د دوی کور ته ورغلی "ماپه بخښې، له ما خطا وشوه، اوس تاسو پور راباندي ږدی، زه به یې درکوم".

بختیالی تر دې خبره نه شوه تېره چې "وروره ستا له ماسره څه دښمني وه، دا پېښه وه وشوه، ما بخښلی یې، له ما خلاص یې، هم په دې دنیا هم په هغه" دوکاندار خاخان ته په دسمال کې غوټه روپۍ ورکړې.

بختیالی چې ولېدې "داڅه دي؟"

دوکاندار "یو خوروپی".

"بختیالی ولورل (قسم یې وخوړ) که زه ستایوه روپۍ واخلم: دوکاندار چې راووتو، شاه جی ته یې روپۍ ورکړې "دایه یو ډول په واخله، داڅه ډول بنځه ده، ماپه خدای که داسې غیرتمنه بنځه تر اوسه لیدلې ده".

روپۍ یې د شاه جی په لاس ورکړې، دوی روان شو. د فاتحې یو خو ورځي وروسته، غرمه وه، مور یې د دوکاندار له پاته بسترو، یوه نیالی په برامده کې هواره کړې وه، گنډله یې.

لہ شاد حبیب ریغ شو "مورې اوہ مورې ا"
دی تر شا وکتل ، چارپہرہ تور دہوالونہ بی تر نظر ویستو ،
حبیب نہ وو۔

لہ خان سرہ بی پئے سوکہ ، افسو سناکہ اواز کا کپری ویلې	
پر دنیا نازک لہ کمہ	لسبونی وریغہ دمہ
مور بی خنگہ ہبرہ وی	سې جنازہ بل زبان وری
شک بے کارم نہ راخی	د دوری نشتہ دروازې
داد دہ د خیل خیلوی	اوس د هندوان قریبان دی
ستاد زرہ پردہ والو	د مرگ تاریخ لیکم گرانو
چاتہ نہ دی ورنیکارہ	تا کپ مہ ستالہ غمو زرہ
زما پئے غم نہ راگدہ بی	خاندی خلگ گرانہ گایری
خلہ خوری مہ سبزی زرہ	ستا پردوری کانی پراتہ
ستالمبې مہ زرہ سوخی	صبر د راکپ الہی
لمرد سوخی مخکہ سرہ	پرتا درب وکی سایہ

مور بی پر خیل وروکی ، وفات شوی زوی ، جوڑی کپری

کا کپری ویلې

محبیب پئے دروازہ کپ ودرہ دو ، د مور پئے ژرغونی ریغ کی بی
کا کپری غاری اورہ دلې ، چپ پئے دروازہ کپ پئے درہدوستری
شو ، دننه ورغلی

مور چپ دی ولیدو ، ستن بی پئے نیالی کپ جگہ کپہ ، ولاہ
شوہ ، اوبہ او دودی بی ورته راورد

خاخان پر پولی سر برمنخلی "مورې انن می یو کار پیدا کړی
دی، که ستا خوښه وي"۔

بختیالی چې سترگې یې د ده په خوا ورو وړولې "زویه څنگه
کار؟"۔

خاخان چې خپله سپینکی خولی پر سر کوله "مورې! د
سنه ما په مخ کې یو کبابی دی، دسیخانو کباب او شربت
خرخوي"۔

دی به ناست وي، زه به چې فلم شروع وي، کباب او شربت دننه
وروړم، پر خلگو به یې خرخوم"۔

بختیالی چې د ده له لاسه برمنخ رانیوله "زویه داسنهما یې
بیاڅه بلاده؟"۔

خاخان پر مخ غور لاس تېراوو "مورې! تا تر اوسه د سنه ما نوم
نه دی اورېدلی؟"۔

بختیالی د ولاړېدو په وخت "نه زویه نن یې دا دی ستا په خوله
کې اورم"۔

خاخان واره، واره له خان سره خندل "مورې سنه ما داسې ځای
دی چې په سونو خلگ ورته راځي، ناست وي، تنده واره یې کوي
، کله د بنخور حسونه (رقصونه) کله جنگونه پکې کېږي"۔

بختیالی چې په گونجې تندي، تونده لهجه ورته وویل "نه نه
زویه، داسې ځای ته به نه ورځې چې جنگونه پکې کېږي، که

مې جنگونه پټه در کولای، له خپله کلي به پټه شپه نه راتلم، گوره گوره چې ورنه شې-

خاخان شونډان پټه غابسو کې نیولی وو چې وړه خدا بې بنکاره نه شي "مورې پټه ماڅه کوي، زه خپل شربت او کباب پکي خرخوم، دوی دې خپل اتنونه او جنگونه سره کوي"-

بختیالی چې د ږمنځي غابسونه پټه یوه واره خلي پاکول "نه نه زویه د بل گولۍ یابۀ لرگی درباندي ولگېږي"-

خاخان کټ کټ وخنډل "مورې دا حقیقت نه دی، دا د برق پټه زریعه پر دېوال عکسونه بنکاره کوي، دا نور خلگ ورته ناست وي، ننډاره بې کوي، تا تر اوسه اورېدلي دي چې د جنگ خلگ ننډاره کوي یا شربت و کباب پکي خرخوي، پټه جنگ کې خو خلگ گواښ کوي"-

بختیالی چې د حېرانتیا پټه حالت کې، د ږمنځي پر غابونو خپله گوته تېروله "زه هم حېرانه شوم چې دا اوس څنگه خلگ دي چې د جنگ ننډاره کوي، زما لېونی بیا د گواښ پر ځای شربت و کباب پکي خرخوي-

سمه ده زویه، د شاه جي هم دغه صلاح ده، چې د ده کوم کار خوښ وو، هغه دې کوي"-

دا خو هسي عذروو، حقیقت خودا وو، چې وده ته د عکسونو جوړولو کار ډېر خوند ورکاوو-

ورغلی له هغه مصور سره یې کار شروع کړو، چا چې به د نوي راغلي فلم د مشهور تیاډ پارہ، غټ غټ عکسونه جوړول او په چوکونو به یې خړول-

له هغه سره یې ډېر په مینه او خلوص دا کار کاوؤ- بېخي ډېره موده یې د استاد جوړ کړي عکسونه رنگول او وړل په چوکونو به یې خړول-

استاد یې په بدل کې یو د غرمي ډوډی، هر ماڅیگر د جیب خرڅه ورکوله-

د هغه روپی- خرڅولې نه، جمع کولې یې، کاغذونه او قلمان یې په اخیستل-

مانښام چې به کور ته ورغلی، دی وو او عکسونه جوړول به وو- د مور به یې هر سهار دعوه وه "توله شپه پر بتانو تېره کړې، اوس خونه د دین شوې، نه د دنیا، نه لمونځ کوي، نه اودس، نه دې په دې دومره وخت کې دوې روپی کور ته راوړې-

دا ډول په دعوه او شنه زړه درست کال تېر شو، نه یې د مور خوله سره ورتله، نه ده دا کار پرېښوی-

یو ورځ یې مور مخه وکړه، شاه جی ته ورغله، توله کیسه یې ورته وکړه-

شاه جی په سپینکوټي د شمال سترگې پاکولې، مخ یې ور واړاوه

"بختیالی! اوله ورځ مي درته وویل، هلک و خپل مخ ته پرېږده، کار مه په لره، ستاڅه خیال دی، خاڅان به تاوانونه

درته راوڙي، نه بي راوڙي، بي غمه شه، خانان زه ډير بنه پيڙم

بختيالی چي شاه جي دسمال نغبنتي، دي بي ولاس ته ڪتل
اوس خو درست ڪال وشو، نه بي يوه روپي ڪورته راوڙه او نه
بي غوڙ له گوته وروڙي ده، د الله اکبر د پاره-

شاه جي چي خپل نغبنتي دسمال جيب ته ڪاوڙ "بختيالی دا
لمونڇ چي نه ڪوي، پنه دي ملامت دي، دابه ورته ووايم لمونڇ
به ڪوي، پر ڪار نه شم ورته وئيلاي، ڪار چي دده خونبه ده هغه
ڪار دي ڪوي، چي روپي پڪي تاوانه وي، ڪه هغه ڪوي چي
روپي پڪي گتبي-

له ڪوره سم سره را ووتو، چي راغلو خاхан ويده وو، مور له
خوبه را پورته ڪرو-

انه بجي ڪهدونڪي وي، چي دا ورڇ د جولای د مياشتي
دويستمه وه-

چي ده مخ و مينڃلي، مور بي چاي راوڙي، شاه جي او خاхан
چاي خنبلي، شاه جي خاхан ته خبره ورياده ڪره "خاخانه دا مور
در ڇخه گيله منه ده، ته ولي لمونڇ نه ڪوي، تر غرمي ويده بي
؟"

خاхан چي سر ڪنسته ڇولي وو، را پورته بي ڪرو، د شاه جي
پنه لور بي ور ڪتل "له دي واره مي ته او مورڪي وبخني بل
وار به داسي نه ڪوم-

شاه جي ولاڙ شو "زه خم، خوته به قول راسره ڪوي"

خاخان چہی شاہ جی ولاہ وو، پتہ ناستہی ہی د شاہ جی ومخ تہ
کتل "ہو قول دی"۔

پتہ دہی ورخ چہی ورغلی، استاد تہ ہی وویل "د دہی اوس راغلی
فلم تول عکسونہ زہ جوروم، تہ ہسی راتہ گورہ"۔

جامی ہی بدلی کھری او رنگونہ ہی راواخیستو، د عکسونو پتہ
جورولو ہی شروع وکرہ، استاد ناست وو، ورتہ کتل ہی چہی
کوم خای بٹہ ہی ناخونہ شو، دتہ بٹہ ہی اشارہ وکرہ، یابٹہ ہی پتہ
خپلہ قلم ورواخیستو۔

دادول عکسونہ تول مکمل شو، چہی کلہ وارد لیکلو شو، نو
استاد قلم پتہ لاس ورکرو۔

دہ دہر پتہ معصومانہ انداز قلم او رنگ پتہ لاس کھی
راواخیستو۔

خاخان "استاد محترم! زہ پتہ خدای کہ خپل نوم بنہ وٹیلای
شم"۔

استاد چہی پر چوکی ناست وو، د دہ پر مخ ہی د رنگونو تکی
لیدو۔

دہ پتہ رنگہدلو لاسونو کھی رنگ او قلم نیولی، وارہ وارہ ہی
خندل۔

خاخان "استاد محترم! تہ ہی پر کاغذ ولیکہ، زہ ہی ہفہ دول
درتہ لیکم" استاد یو گہری پتہ سوچ کھی ناست وو، پتہ دوارو
لاسونو کھی ہی کاغذ ور غرا وو بیایہی ہفہ کاغذ سرہ خور کھرو
یو خٹہ ہی پر ولیکل، ودتہ ہی ورکرو۔

دهُ د استاد محترم ليکلي دومره بناهسته وليکل، چې اوستاد محترم بي پۀ چوکي کي گوتۀ پۀ غابن ورته ناست وو، چې کله کار خلاص شو.

استاد پونستنه ځيني وکره تۀ چې پۀ الف، بي نۀ پوهېږي بيادي داليکل څۀ ډول زده کړو؟

خاځان چې درنگ د ډيي سر بنداوۀ "استاد محترم! د ازماله ډېره وخته شوق وو، هر ځای چې به ما بناهسته ليکلي وليدو، تر هغه به ما ليکل، نۀ مي پرېنښودل چې هغه لفظونه به مي هغه ډول ليکلي نۀ وو.

دا ليکل خو مي له ډېره وخته زده وو، د عکسونو شوق هغه ورځ را پورته شو چې پر چوکونو مي غټ غټ لگېدلي عکسونه وليدل.

بېخي ډېر وگرځېدم هغه سړي نۀ را معلوميدو چې جوړوي بي شوک؟

يو ورځ خولا دا سودا هم را ولوېده چې دا د چوک يو عکس پورته کړه، کور ته يې يوسه، پردې به يې زده کړې چې پۀ کومه ورځ مي ستا دوکان وليد، زړۀ مي دومره ښۀ شو، لکه د دنيا ښي او ښادي چې ټولي پر ما راغلې وي.

له هغې ورځي استاد مطمئنه شو چې خاځان به پر دوکان ناست وو، دى به بېغمه گرځېدو بل يې وړوکي تنخوا هم ور ولگوله.

بېخي ډېر وخت يې له استاده سره کار وکړی ، اخير هغه ورځ هم راغله چې خاخان له استاد سره خفه شو ، سبب يې دا وو ، دی خو ورځي دوکان ته نه لارو او له استاده يې اجازه هم نه وه اخیستې ، نو استاد چې به دوکان ته راغلی دوکان به بند وو او کارونه به ټول نیمگړي پراته وو ، گراکانو به په قطار کې په یوه خوله وویل چې کار کول مو په وس نه دي پوره بیا دوکان بند کړی ، څه ته مو خلاص کړی .

خو ورځي پس چې خانان راغلی ، د ده او استاد خبره تر له واوښته ، خانان چې له دوکانه روان شو ، د خپل استاد په ضد يې خپل رنگونه او قلمونه واخیستل په شابه يې گرځول ، د دوکانونو بورډونه يې لیکل يابه د بسونو او لاریو په اډو کې گرځېدو ، پر بسونو او لاریو به يې لیکل کول .

په هغه ورځ يې له دې کاره هم نفرت وشو ، په کومه ورځ چې یو ډرائیوریو څه لیکلي ورکړو ، ده د لاری پر شا بڼاهسته و لیکل

دی لاده لاری شاته ولاړ وو چې یو ځوان راغلو ، چې د ده لیکلي يې ولیدو ، په کت کت يې وخنډل .

خاخان رنگونه او قلمونه په لوته کې اچول ، پوښتنه يې ځینې وکړه "ولي دې وخنډل؟"

سړي چې دواړه لاس پر یوه او بل تشي نیولي وو "ولي تا چې لیکل خندا نه درتله؟"

خاخان د اخبار پټه کاغذ له رنگه لاس پاکول "نه! زه خو هسې هغه لیکم چې څوک یې پر کاغذ را ولیکي".

سړي د خدا اوبسکې له سترگو پاکولې "دخداى بنده! دا واوړه، تاڅه لیکي دي؟

زارى مي ډيري ورته وکړې، پلار یې راضي شو مور یې کونه بنوروینه.

او دغه رنگه ما ستا نوري لیکنې هم لیدلې دي چې تا ډېري نا تراشي په کي کړي دي،

ويشتلی مایې روغ به نشې، که طیبیان د مور مېړونه کړې میننه

پر یو ویگن مي ولیدل چې تالیکلي وو، کهنچ رازق ماما، او داسي نور هم، هلکه چې په پوهېږې نو بیا یې ولي لیکې؟

هغه ځوان ځیني رخصت شو، او دی ډېر خفه شو، له ځانه سره یې کست وکړو تر څو چې لیکل زده نه کړم، په والله که یو لفظ هم ولیکم،

دینک ته ټوله شپه خوب نه ورتلو، دایې غوښت چې ورشي، دوی ته د ملکداد د ناگراری خبر ور ورسوي، د خوب د تښتېدو سبب یې هم دا وو چې یوه شپه ورته درسته کال شوه، ټوله شپه یوې اوبلې خواته اوښت او را اوښت. سهار له چای څښلو سره سم، دینک له ښځې او زامنوسره دلورد کور په بهانه د خدای په امانی وکړه، روان شو. څرک ته چې ورسېدو، یوه لازي راغله ور وختو، له لازي څخه ماڅیگر بس ته وختو. ټوله شپه یې لاره ووهله، سهار نژدې وو چې بس واوښت ډېر پکې مړه او ډېر ټپیان شوو. دینک او څه نور خلگ یې د بې هوښۍ په حالت کې هسپتال ته یوړل، ډېرې شپې یې په هسپتال کې وشوې. یو سهار ترسیم مسیح صفایي کوله، په نري بانس پوري یې ترلې گدر، د شپږو کتونو په وار د کې پر فرش وهلو، له هغه سرې سره رغېدو چې د تللو د ناروغانو د کتونو سپین څادرونه یې بدلول او هم یې د دینک خبري اورېدې، یوه بل سرې ته یې ویل. که څه هم ترسیم سم په پښتو نه پوهېدو خو نمونه یې د دوی د گاونډیانو اخیستو.

ترسیم چي د دوی کټ ته ورنزدې شو چي ترلې خولۀ یې خلاصه کړه، له هغه سرې یې پوښتنه وکړه "دا چا چاڅه وایي؟".
 ناا شناسرې چي له ناروغه سپین ږیري دینک سره پر کټ ناست وو، یوه پښه یې لاندي څرېده، هم یې ښوروله، دی وایي "دلته زما خپلوان دي، زۀ پۀ هغو پسې راهي وم، پۀ لارې دا پښه را وشوه".

ترسیم چي د سپین ږیري مخته کتل "اوس یې کور ور معلوم دی؟".
 ناا شناسرې چي هغه بله پښه هم له کټه کوزوله "نۀ دی وایي کور یې نۀ دی را معلوم، را وستي هم مادي".
 ترسیم چي د ناا شناسرې له کټه لرې شوې خپلې ورنزدې کوله "بیا یې څنگه کور نۀ دی ور معلوم؟".
 ناا شناسرې چي خپله خپلې پۀ پښه کوله

"دی وایي رامې وستو، یو سرې ته مې حواله کړو، زۀ لارم".
 ترسیم چي وار به نه وو، مخ به یې د دروازې پۀ لور واړوو،
 بهرته به یې مخ دۀ او سپین ږیري ته ور واړوه
 "څومره وخت به یې کېږي؟".

ناا شناسرې چي هم ترسیم ته کتل "دی وایي بېخي ډېر کلونه یې کېږي. هغه وخت خو یې هلکان بېخي ماشومان وو، اوس به پۀ ږیره وي".

ترسیم چي سترگې پټې او رڼې کړې، له جیبۀ یې یوه دانه سگرېټ را وکښو، بل یې کړو له یوه کښه وروسته "هغه سرې در معلوم دی، وچاته چي تا حواله کړو؟".

ناشناسري چي سترگي بي د ده د لاس پنه سگرهت کي وي هو
 دي وايي شاه جي نومبده پر پلاني چوک بي دوکان وو.
 ترسيم د دروازي پنه لوري کتل "دبختيالي زامن خاхан از
 محيب".

ناشناسري چي سترگي بي د ترسيم پنه خرو بوتونو کي وي دي
 وايي
 هو".

دينک چي ترسيم ته مخ ور واراوو هو! تر خوله دي وگرخم
 دغه دي، ته بي پهنې؟"

ترسيم چي ناگراره غوندي وو ، ناشناسري داسي
 محسوسوله، لکه له يو چا چي وپربري - مخ بي د دروازي له
 لوري سري ته واراوو

"هو! زه بي پهنم ، کور بي زموږ پنه کوخه کي دي".
 دينک چي د مسخرو پنه ډول واره واره خندل "کاکا به دې تر
 پيره جار شي" له خان سره بي بنه پنه زوره وهم خندل "پيره خو
 نډلري، کاکا به دې تر برهتو جار شي، که دې را خبر کړو".
 ناشناسري ته د دينک مسخري خوند ور نه کړو، پنه زره کي
 بي د ترسيم مسيح پر بوتونو او خيرنو جامو او تپلي سر
 افسوس کاوو ، دي وايي "که دې را خبر کړو ډبر به بنه وي، زه
 به دعا درته کوم".

ترسيم لارو ، د بختيالي دروازه بي وتکوله ، هلکان يو هم
 کور نه وو.

بختیالی او زرينه هسپتال ته ورغلي ، له حال احواله پس چې
بختیالی د ډاکټر دروازي ته ورغله ، په دروازه کې د
ناروغانو گڼه گڼه وه ، دې په دروازه کې ولاړ سړي ته وويل له
ډاکټر صاحبۀ يوه پوښتنه کوم .

د دروازي سړي : "مورې ! ته به انتظار باسي ، تر هغه چې دا
ولاړ خلک ور شي بيا به ته ورځي" . ټولو ولاړو خلکو وويل
"يوار مورکي پرېږده چې ورشي ، موږ به بيا ور شو" .

بختیالی : "ورونو کور مو ودان"

ډاکټر : "هاڅه درياندې شوي؟"

بختیالی : "ډاکټر صاحب ! هغه زموږ سړي چې په بس کې خوب
سوی وو ، اوس شکر دی ډېر بنه دی ، که ستا اجازه وي ، موږ
به يې کورته بوزو ، کور نژدې دی ، که چېرې په تکليف شو
درته رابۀ يې ولو"

ډاکټر چې يو بل چاته نسخه ليکله ، قلم يې ودر اوو ، بختیالی
ته يې وکتل "بس هغه دوا ورکوی ، د نور څه ضرورت نشته"
بختیالی چې په راوتو وه "سمه ده دا دوا به ورته واخلو"
دينک يې کورته راوستو .

غرمه محيب راغلی چې کاکايې په سترگو شو ، سودا يې
شوه ، له مور ه يې پوښتنه وکړه "مورې ! دا څوک دی او
راغلی دی ؟"

څنگه

بختیالی : "زويه ! دا هغه دينک کاکا دی موږ چې يې دلته
راوستو" محيب له کاکاسره ډېر په مېنه روغېږ ، حال احوال
وکړو .

مانڀام چي ڇا خان راغلي د ڪاڪا سر او لاس ڪه ڇه پتي وو، هم
بي و پيڙندلي، له روغبره پس بي د ده مخ ته ڪتل ڇيني ويهي
پوئستل.

”خير ڪاڪا داڇه در شوي دي؟“

دينڪ چي دخپل يوه يوه زخم وپتي ته ڪتل ”زويه! دا خو
داسي پئه لاره بس وو اوئست.“

ڇا خان چي د ڪاڪا تر ڇنگانه بالبت لاندي ڪاوو ”بسه نور ڪور
و ڪلي ٽول بنه دي، ڇنگه دي زما ڪاڪا؟“

دينڪ چي هغه بله روغه پنبه غزوله ”زويه! گزاره ڪوي،
پخوانو بنه ويلي دي ”د ظلم پاي تمام دي“ د هغه غريب خو
دريم زوي وفات شو، نبرور بي وهغه چرسڪ ته ڪنبهنوله،
اوس بي پئه ڪور ڪي تل جنگونه وي.

هغه ورڇ ورسره ڪنبهنستم، ڊهرشين زري او گورم جن وو.

داسي پئه گپه گپه ڪي بي تاسو ياد ڪراست، سريه دلته مهي پئه
ڪور ڪي دا شين زره دي، هلته مهي له هغو تلو و بره شي، داسي
نه وي يو ورڇ راشي يو پڪي را و غزوي، تمامه شپه پئه ولاڙي
تبره ڪرم.“

ما ور غبرگه ڪره چي ”تا اول ولي سوچ نه ڪاو.“ ده پئه ڙغوني
ريغ وويل ”ما دي خدای له زويه خلاص ڪري، ما دانته دي ورته
ويلي چي ته دا سري م ڪه دا مهي خود ورته ويلي وو چي
تنگوه هي، گوندي بار شي دامڇڪه راسره بدله يا راباندي
خرڇه ڪري.“

ده ظالم دا وو چي مهي ڪر.“

مايې خبره پرې کره " ته خو له هغه نه و شرمېدې، پر هغه ظلم برسېره دي بل ور باندي کاوه، بنځه دې هم وهغه قاتل ته کښېنوله".

ده ويل: "سړيه له ماخو بې ورخونه يورو، ما دا هڅه ځکه وکړه چې دا بنځه ودې چرسک ته کښېنوم، گوندي دا دښمني پوري ختمه شي، هغه د خدای داسې نه وه خوښه".

خا خان چې وکاکا ته پر غورېدلي دسترخوان د شيدو وړه ډوډۍ کښېښووه.

"ښه کاکا ته چې له دې ځايه ورغلې، دی دي وليدو، څه بې ويل؟"
دينک چې لاس بې په کاسه کې وو "زه چې کور ته ورسېدم، په کور کې خبر شوم چې بختيالی او زامن د شېې تبتيدي دي."
ده ته ورغلم له روغېره پس، بې ولمر ته پر ناست کالي بالښت ته څنگ وهلی وو، سترگې بې کښته اچولې وې."
دينک ما ورته وويل.

"هلکه ملکداده! تا دا بنځه او ماشومان څه کول چې تنگول دي چې زه راغلی وای، په سوکه به مې در رضا کړې وه."
ملکداد چې سر راپورته کړو، سترگې بې مړې را وړولې "سړيه بنځه نه ده بلاده بلا، زه خو بې تېرېستم، دوې ورځې مهلت بې راڅخه واخيستو".

دينک زما سترگې د ده په سپېره مخ کې وې "ته دا ارام ولي ناست بې، خو يو خوا ته به پسې تلې؟"
ملکداد چې واړه وڅنډل "چيرې به لاره شي، د يوچا کلا ته به ورغلي وي، حال به بې راشي هر چا ته چې ورشي".

ستا ڇڏي خيال دی هغه بڙ ما له خبري و اوڀري "ڙه خاموشه وم.
خاخان چي جوڙه گوله غاب ته وڀله "بيا خود ڀر بنه دي چي پر تايي
شک نه دي راغلي".

دينڪ چي داوبو گلاس يي پئلاس کي وو "نه منيا (مرا) مورڇو هم
داسي چل ورسره وکرو چي ملڪداد ڇهه د ملڪداد پلار والله که پڻ
پوه شي.

هسي دا روپي داسي شي دي چي پر خره يي بار کڙي، خلگ
خيرالله خان ورته وايي، گني دا د ملڪداد غوندي خلگو بڻه پڻ
ماپسي کاغذونه تولول".

دسترخوان ٽول شوي وو، شني چاي راغلي ڇهه، بلڪي
پر خلاصه ووي.

خاخان چي د شينو چاي تشه پياله بسووه "کاکا بس ناوخته دي،
زياته ويدي پرو، که ڀر پڻه تڪليف نه يي، ستا پڻه بناهسته ريغ کي يو
خو د پردسي غاري راته وکڙه، والله که مي له ڀر هه وخته غاري
اور ڀدي وي".

بختيالي چي پر لمانڇه ولاڙه وه، سلام يي پڻه وگرڇاوو، ور ريغ
يي کڙو.

"خاخانه! شرم وکڙه کاکا ناروغه دي ته غاري پڻه کوي".

دينڪ چي سر پر جگ بالنبت سماوؤ، پڻه برامده کي يي کتل، د
دو خونو ڇنگ پر ڇنگ، پڻه خر رنگ رنگه ڀر ڀري اوڙي او

پر یو او بل څنگ بې یوه یوه کرکی په هغه خر رنگ رنگېدلې
هم لیدې.

چې وده ته مخامخ، یوه د پخلنځي وړه دروازه هم په هغه رنگ
بنکارېده "نه نه بختیالی! هلکان نه دي ملامت، پردېسی
سوځلي دي، یو څو غاړې به ورته وکړم.
خاخانه زویه غور شه.

پردېسی څومره ازاد کړې
ما زړل چې به چای یاد کړې
پردېسی د غروسرونه
پر غرو چا کړې خوبونه
پردېسی د اور له زاته
سرت مه نیم نه سوی راپاته
پردېسی ده تور دودونه
اور هندوان سوځي لیانجونه

دینک له بالبنته سر بې اختیاره را پورته کړو
"وی بختیالی! اوس مې رایات شوزۀ چې راتلم، بنځې دلورد
پاره نخښه (تحفه) را کړه، یو څو د دې د لاس بنګرې بې
راکړو، ویل بې "ما به پر یاتوي" یوه گوتې، یو څه شیان بې
نور هم پکې بیسي وو، خود به په هغه بس کې پاته شوي وي."
خاخان چې یوه پښه پر بله اړولې وه، بالبنته ته پروت وو، را
پورته شو "کاکا! نخښه دي په اور پسې شي چې ته خدای
ژوندی پاته کړی بې."
کاکا انۀ دي ده خوښه، شپۀ ډېره تېره ده، چې ویده شوو.

سهار لا دوی چای څښلې، شاه جي راغلی، له حال احواله پس
بې ځاځان ته مخ ور واراو و "د شپې ناوخته کورته راغلم،
جبینې راته وویل: داسې پېښه شوې وه".

ځاځان چې د کاکا د سر او لاس پټی ته کتل "هو شاه صاحب"
توله کېسه بې ورته وکړه.

دا ډول د کوچي خلگ وو، شناخته یو یو راتلو، د ځاځان توله
ورځ پر کور تېره شوه.

له دې ورځې پس ځاځان او ورور هر سهار په خپل خپل کار
پسې تلو، تر هغې ورځې چې کاکا روغ رمت شوو.

تولې پټی بې خلاصې کړې، په دې ماخوستن بې،
وخیلو جوړو زخمونو ته کتل، ځاځان او بختیالی ته بې وویل
که ستاسو خوښه وي، زه به سبا که خیر ووکوره ته لار شم، د
دوو شپو په نیت له کوره راووم، درسته مېاشت مې وشوه، د
هغو به په ما کښ چپ وي".

ځاځان چې هم د کاکا د جوړو زخمونو و تپو ته کتل چې سپین
نیکارېدو "هو خود کاکا کښ څه په ولاړې به گرځي، مخکه به
د ناستې ځای نه ورکوي".

شپه تېره شوه، سهار ځاځان کاکا د بس اډې ته، په
پښو سوکه، سوکه روان کړو، تر هغه کاکا په بنار کې یوې او
بلې خواته سره کتل، چې اډې ته ورسېدو.

په اډه کې بې کاکا ته د کور د پاره څه وچه مېوه او څه نور
شیان ورواخیستو، له کاکا سره بې خدای په امانې وکړو، په
بس کې بې سپور کړی.

کاکا چې کور ته ورغلی کلیوال په خبر شو، یو یو یې پوښتنې ته راتلو، چې ملکد اد هم پکښې راغلی. له روغبره، حال احواله وروسته.

ملکد اد چې د دینک په کور کې یې بالنس ته څنگ وهلی وو، په خونه کې یې شاه او خوا کتل، چې په خونه کې یې په دېوال کې ټک وهلي مېخونه لیدو.

پر هغو مېخونو څلور دانې غټ، غټ غابونه پراته وو، بلې خواته یو نغری چې ایرې یې ښې خواپاکې ختلې وې، جار له بوتو ډک وو.

د ډک جار له یوې او بلې خوا یې پر لوړه دوه صندوقان، یوه هغه کراسته، دوه بالنسته چې دوی پر ناست وو. خلاصه دروازه ته مخامخ، چې دباندې یې پرغولې یوه چرگه هم لیده "دینکه! څه شوې دخدای بنده، خو ټول کور دې په ځان جبران کړی وو".

دینک: "زه چې له کوره ووتم، څوک ته ورغلم، یوه لاری راغله، لاس مې ورکړو، لاری ته وروختم. د لاری درانیور ښه په مېنه روغبره را سره وکړو، د کلې د سپرې، سپرې حال احوال یې وکړی. زه جبران وم چې دا څوک دی چې د کلې واړه او زاړه په نامه پېژني".

اخیر مې په مړه خوله پوښتنه ځینې وکړه، ځوانه ته څوک یې او کور دې چیرې دی؟

دی یو خٔه وخت خاموشه وو بیا بی سړې غټې سترگې په قهر
را وارولې وېې خندل.

"ستاسو په کلې کې دی؟"

دینک مایې پر استهرینگ نیولولاسو ته کتل

"څنگه زموږ په کلې کې، زه دې نه پېژنم؟"

درائیور د بیا هغه ډول سړې سترگې را وارولې

"دی نه، یو وخت وو."

دینک "ما دلاری د دروازی تر خلاص شیشه نسوار تو کړو،

خوله مې په خپل څادر پاکوله "هلکه د رمضان زوی خو نه

بې؟"

د ده سترگې په ما کې وې، څرک ته بې نه کتل.

درائیور "هو دینک کاکا"

دینک ما چې د هغه بل ملگري له لاسه خوږه رانیوه "هلکه خو

ځوان شوی بې، هغه مور او نور وروڼه دې څنگه دي؟

هغه دوه بڼه ځوانان وي."

درائیور چې سگرېټ بل کړی، تیلی بې وغورځوله "هو کاکا

هغه بل هم ځوان دی"

بیا زه په ځان نه یم پوهېدلی، یو څو ورځې پس چې پر حال

راغلم. په هسپتال کې پروت وم، ډېرې شپې مې په هسپتال

کې وشوې."

ماخوستن دسترخوان غور پدلی وو، وڊوڊی ته
 بختیالی، خاخان او محیب اوس د زینسی پء انتظار
 وو چي غابونه راوړي، د محیب تعلیم مکمل وو.
 خاخان : "وروره! موږ د خدای شکر نه شوادا کولای
 چي پء موږ کي بي هم داسي سړی پیدا کړو.
 اوس به که خیر وو، یوه بڼه نوکري خان ته پیدا کوي.
 چي ته هم پء عزت يي او د خلگو خدمت هم پکي کوي.
 دروازه وټکېده، محیب ورغلی، له محیب سره سم شاه
 جي دتنه راغلی.

لاس بي و مينخل، له دوی سره پرڊوڊی کښنستو.
 دڊوڊی له خور لسو وروسته، شاه جي د خپل گونجی،
 گونجی لاس گوته پء غوږ کي ښوروله.
 "بختیالی ته به وایي شاه جي موږ پء سوالوڊوڊی ته
 نه شور اوستای، نن پء خپله راغلی، یو څه به ضرور
 وي.

څېره داسي ده لوري! زما یوه میاشت کېږي چي
 ناروغه يم، تاسو ټول خبریاست او بلکه د مرگ
 معلومه هم نه ده، چي روغ مري، که ناروغه، څېره مې

دا کولہ چي ستاسولہ ماسرہ روپي دي، دا بئ سببا
خا خان راولپري، زه بئ بي ورکرم.

بختيالي، چي وزريني ته پئ لاس د چاي اشارہ کولہ.

شاہ صاحب از مور لہ تاسرہ روپي، خئ غواړي، لس
پنخلس زره مو در کړي دي، دري گونہ دي راکړي دي.

شاہ جي چي د زريني پئ لاس کي پتناسئ ته پئ هغو
سترگو کتل، چي تک سپين، گن بانہ يي پئ
تکو سپينو چشمو کي، له لري ښکار پدو "تئ ستاسولہ
ماسرہ د پري روپي دي، يو خو چي ته راغلي روپي دي
راکړي، يو خئ پئ هغه وخت کي د کوخي خلگوراکړي
ستاسو د پاره، شل زره مالہ خانہ کړي.

پئ بېنک کي مې کښېښودې، پئ گته چي د کال پرزر
يوه روپي راکوي، هم د پره گته بئ بي کړي وي.

اؤلوس، اتلس کاله تېر شوي دي.

بل هغه دوکاندار چي تاسو روپي نئ اخيستي، وماته
يي راکړي، ما تاسولہ رکشه پئ رانيوه، پاته روپي
هم رکشي مزدوري وکړه، ادا يي کړي، وتاسو ته هم ما
د خپلي رکشي گته درکولہ.

دوی ټول خاموشه وو.

بختيالي، د چاي پيالہ ور د کولہ

"شاہ صاحب! دا دې ښئ کار نئ دی کړي."

شاہ جي چي پئ رېږدېدلي لاس پيالہ ور پورته کولہ
"هوزئ منم چي ښئ کار مې نئ دی کړي، ستا پئ هغه

سري ډيره خواښده شوه چې مارو پسي ځيني اخيستي دي.

بختيالی چې سترگې د ده په رږد بدلې لاس کې وې هو.

شاه جي چې په رږد بدلې لاس کي يې د چای نيمه پيالہ پاته وه

لورې اخځه وکړو، مور بهم ستا ډول انسانان يو، زړونه مو د غوښي دي، نه ده ډبرو، مور ته او ستا ماشومان ليدل، بس نورې خبرې پرېږده، سهار خا خان را ولېږه، زه اوس لارم د خدای په امان.

يو لاس يې پر گونډه ونيوو، هغه بل پر مخکۀ، ډېر په زحمت ولاړ شو.

محيب گوتونه ورسم کړو، تر کوره ورسره لاړ.

سهار چې خا خان تلو بختيالی سوال ورته وکړو چې "رکشه کور ته مه راوله، دورې يې پر يو چا خرڅه کړه.

زما له دې رکشې کزکۀ کېږي چې ستاسو په لاس داسي نه وي يو څوک په ووهي.

خا خان چې تر دروازه وتو، مخ يې پر شار او اړاوو سمه ده موري.

خا خان ورغلی، شاه جي بېنک ته بېرته تللی، دومره ډېرې روپي يې په لاس ورکړې چې خا خان بېخي ورته جبران وو. شاه جي ته يې د مور کيسه هم وکړه.

شاه جي د بھنڪ تر مخه له لاسه لوھدلی قلم را پورته کاوؤ "سمه ده
خاخانه ايو ڇوڪ بھ پيدا ڪرو، رکشه بھ ڀرڻ خرڇه ڪرو.

تھ ڏا روپي ڪور ته يوسه، سهار تھ او محيب دواڙه راشي، يو
ڪاروبار بھ پھ صلاح شروع ڪرو.

خاخان روپي راوڙي، ٽولي د سلو سلو نوٽونه وو.

ٽوله ڪورني وڊي دومره ڊپرو روپو ته ڄبرانه وه

سهار خاخان او محيب دواڙه ورغلو، شاه جي پر چوڪي ناست وو،
له دخله ڇڻه بي يو سڀي ته بڦايه ورڪڙه "خاخانه! تھ او محيب

راغلاست، اوس ڪه ستاسو خونبه وي. يو د ڪتابونو دوڪان بھ جوڙ
ڪرو، د نجونو د سڪول ڇنگ ته، يو خو بي ڪار بنه صفا دي بل بنه

مزدوري پڪڻي ده، تر هغو چي يو نوڪري پيدا ڪوؤ.

خاخان محيب چي وڊه ته متوجه وو "سمه ده".

د ڪتابونو دوڪان بي جوڙ ڪرو، پر دوڪان دومره رش وو، چي بهخي
بھ يو گھنٽه دواڙه نه پھ رسيدو، روپي ورڇ تر هغه بله ڊپر ٻڌي.

يو ورڇ شاه جي راغلي چي "يوه نوڪري مھ پيدا ڪڙي ده، خور روپي
غواڙي، محيب چي شاه صاحب ته د اوبو گلاس نيولي وو "ڇنگه،

نوڪري ده او روپي ڇنگه او ڇه ته غواڙي؟"

شاه جي چي د اوبو تش گلاس بھرته ور کاوؤ (ڊي ڊي اي. او)
"محيبه! نن سبا بي روپيو ڪار هم نه ڪيري، ڊا لا اوس هم له موڙ سره

بنه ڪوي، د محمد علي (د شاه جي زوي) پھ خاطر، هغه افيسر د
محمد علي ڊپر ٽڙڊي ملگري دي."

محيب چي گلاس پر خاي بنووي "ڊا خو ڊهره بنه نوڪري ده، زما
خونبه هم ده، د تعليم شعبه ده، زه بھ له مور سره حال و ڪرم."

ما بنام بی مور ته د نوکری کیسه وکړه
 بختیالی چې سترگې یې د خوشالی له اوبنکو ډکې شوې زویه!
 نوکری خړد وکړه. کار به دي څه کار وي او بل که بیا کلي له
 بد لېدای شي؟

محیب: "مورې مورې کلی څه کوو؟"
 بختیالی: "زه په تاسو د دې خلکو خدمت نه کوم."

محیب چې سترگې یې د مور په سترگو کې وې "ولي مور! دې
 خلکو له زموږ سره څومره ننه کړي دي، په کار دي مور د دې
 خلکو خدمتونه وکړو او مور خدای تر دې ځایه را ورسولو، دې
 خلکو؟"

بختیالی چې د پروني په څاک خپلې ډکې سترگې پاکولې "ځکه خو
 یې خدمت نه په در کوم چې دا خلک په انسانیت خبر دي، له انسانه
 سره مینه لري، زه په تاسو د هغو خدمت کوم چې شکلونه یې د
 انسانانو

دي او ذهنونه د حیوانانو، ځکه خوزه تاسو خپلوانو
او کلي ته بیایم.

دا پټه منم چې داسې انسانان هم شته چې د بدو بدل پټه
بڼه اخلي.

زویه! ته خبر یې چې کله کله زړه راټول کړم، ووايم،
چې لاس پورته کړه، د زړه له اخلاصه د دوی د پلار
وقايل ته دعا وکړه چې سړیه دواړې دې سمې شه.

محبیب چې د مور پټه خوا پټه گونجې تندي وروکتل، پټه
تونده لهجه یې وویل ته بټه انسانه نه یې یا بټه دې پټه
سینه کې زړه نه وي، چې داسې کوي.

دا مې پټه خپل ژوند کې اول ځل دی چې یو څوک و خپل
دوښمن ته دعاگانې کوي، ته لېونی یې، ستا دماغ
کار پرېښی دی، هغه زما پلار وژلی دی، مور یې د بل
دیار کړي یو، ورور مود بل په خاورو کې ښخ شو، پر
مخ لاگوره نور څه راسره کیږي.

بختیالی چې دده پټه خوا سترگې ورواړولې، له
ژرغوني رغ سره، سره و مسېده هم.

زویه! که د دې سړي ظلم نه وای، نن بټه ته داسې نه
پښېدی

ته چې له هغه ځای نه وای راوتلی، نن بټه ستا هم لکه د
هغه کلې خلگ، پټه ږیره کې بټه دي نسوار پراته وویا بټه
دي له خولې سره څادر نیولی، پښېدی بټه، یا بټه داسې
وي، لکه زه چې داسې مې گنلې وه، بې قریانو ژوند

نه ڪهڙي اوبل به ڏي داسي محسوسوله لڪهزه چي يو
پڻستانه مسلمانان دي.

په ڏي به نه وي خبر، چي دا هر خه اخير راخي و
انسانيت ته درهڙي، دا ٽول دهغه سڙي د ظلم برڪت
دي.

دوي ٽوله ترهغه خاموشه وو چي ويد بدل، سهار شاه
جي ته ورغلي، چي مور مڙ داسي واي.

شاه جي چي دهه په لور په جبراني سره ڪتل هو
نوڪري خود بدلهرڙي، هر وخت چي دي زڙه وغواڙي
بدلهرڙي.

شاه جي يي ڪاغذونه اوروسي خپل زوي محمد علي ته
ورڪڙي، هغه ته يي وييل چي "له اوله دا ڪوشش وڪڙه،
چي ارڙي يي هغي ضلعي ته وشي، چي دوي ڪلي
پڪڻي راخي".

د محیب اخیر هم، ارډر هغې ضلعي ته وشو، پۀ کومه کې چې د
دوی کلی وو.

ماخوستن له ډوډی وروسته، بختیالی، خاخان او محیب ټول
ناست وو، محیب ډېر خوشاله وو "مورې! اوس خوبۀ که خدای
کول، پۀ خپل کلي کې سکول جوړوم، که بله هره لاره راو درېده،
پۀ خپلو رویو یې جوړوم، هم یې چلوم-
تۀ هسي دعاگانې راته کوه."

زرینې د محیب جوړې او نور د ضرورت شیان، یو یو داسې پۀ
مات زړۀ راوړلو، لکه محیب چې د کلونو پۀ مسافری ځي.

مور یې دعاگانې کولې

"زویه! خدای دي پر سر ودرېږه، نور مې څۀ وس درسېږي
،زویه! که د هغو مظلومو بنځو او ماشومانو غم نۀ وای راسره،
پۀ خدای که یا تاسو له دې کوره وتلي وای او یا ما پۀ ټول عمر د
خپلوانو او کلي نوم پۀ خولۀ اخیستی وای-

زویه! چې کلي ته ورشي، څومره کوشش به کوي، چې څوک دي
ونۀ پېژني، یو دینک کاکا دي پېژني، هغه خو پوه کړه."

محبیب چي د مور له سره لوېدلي پروني ته کتل چې پر اوږو يې پروت وو "سمه ده مورې! ته به غمه شه" دوی ټول ښه په خواږه خوب ويده شوو، مور يې تر سهاره په سوچونو کې ورکه وه "داسي نه وي هلته يې څوک وپېژني، دهغې خوا به يې کړي، تر تا به يې نه راپرېږدي، نه، نه، محبیب زوی خو تعليم يافته دی، په ښار کې اوسېدلی دی، چيري خطا وزي".

سهارد وخته يې مور چای راوړې، له چای څښلو وروسته يې بستره او بکس راواخيستو.

مور او زرينه هم تر دروازې ورسره راغلي، دی او خاخان په رکشه کې کښېښتو، دا چې په لور روان شو.

مور يې په دروازه کې ولاړه وه، دعاگانې يې کولې "خدايه! ته يې پر سر ودرېږې، ته يې کاميابه کړې، خدايه! ته خود زړنو مالک يې، د پتو زړونو له حاله خبر يې، ته يې کاميابه کړې، ناکامه يې بېرته کور ته مه راولې، و تاته به زاری کوم، نور خو مې يو وس هم نه ورسېږي".

په اډه کې يې محبیب په بس کې پر چوکۍ کښېناوؤ، خاخان ورته ولاړ وو.

"وروره! څومره پام به کوي، اول خو کلې له بې مقصده مه ځه، داسي نه وي دښمن دي وپېژني، وار به له مخه کړي".

محبیب چې مخ يې د خاخان په خوا وو، يو لاس يې د مخ پر چوکۍ بينی وو "نه وروړه به غمه شه، که خدای کول وروړه ناکامه نه درته راځي".

پٺ سوکھ، سوکھ روان بس کي خان را کوز شو، محیب له کوره
پٺ اول سفر روان شو.

محیب له هغه، پر څنگه ناست يوه مسافره سره گپه شروع کړه: د
کوم ځای يې، څوک يې او څه کار کوي؟

هغه چې ځان ور وپېژندلی، سرې که يې څه هم خپل قریب نه وو،
د کلې يې وو.

پٺ خبرو، خبرز کې يې د سکول پوښتنه ځينې وکړه: "تاسو پٺ
کلې کې د هلکانو يا نجونو سکول شته؟"

کلیوال چې د مخ پر چوکۍ يې سرينسي وو، را پورته يې کړو "نه
نه".

محیب چې د خپل کلیوال ژړو سترگو ته او نری څو تاره بڼه ته
کتل "که چيري داسې سرې پيداشي، سکول در کوي بيا يې
تاسو کوئ يا يې پرېږدئ؟"

کلیوال چې يې وڅېره ته کتل، په ذهن کې يې دا وو چې رنگ او
جامه يې د پښتانه نه ده، پښتو څنگه داسې صفا وايي.

يو څه وار وروسته يې داسې وويل "دا خود مشرانو کار دی".

د محیب نظر هغه ماشوم ته واوښت چې د مخ پٺ چوکۍ کې مور
را پورته کړی، څېره يې د مور تر اوږه لوړه ښکاره وه چې له
ژړاسره يې هغه دوه اوس راوتي واره غاښونه هم ښکارېدو.

"خیر ستانوم او کلی، زه له خان. ره ليکم، که چيري يو موقع پٺ
لاس راغله، زه درځم، سکول که مونه کاوه، ښه د کور توده وډی
خوبه په راو خورې".

کلیوال چي دا وخت د دواړو سترگي په یو بل کې وې "خدای دي راوله" هغه بنسارگوټی را ورسېدو، په کوم کې چې دده ارډر شوی وو.

شپه یې په هوټل کې وکړه، سهار دوتر ته ورغلی، خپل دوتر یې سمبال کړو.

دوې میاشتي یې بنه ډیوتی ورکړه، اوس یې کور ته د تلو اراده کړې وه چې خپل افسر ته ورغلی درخصتی دپاره. هغه چې یې درخواست وکوت.

افیسر چې قلم یې لوړ دده پر درخواست کښېښوی "محبیه! که ناراضه کېږې نه، یو څو ورځي پاته شه، یو څو تجرباتي سکولونه راغلي دي، دا به په علاقه کې خلاص کړو بیا به لاړ شې".

محبیه چې سترگي یې په خپل درخواست کې وې "سمه ده سرا! یو سکول خو وماته معلوم دی، هغه ورځ چې زه راتلم یو سړي دا ایډرس را کړی، زموږ سکول ضرورت دی".

افیسر چې کاغذ ور پورته کاؤ، په چوکۍ کې یې ځان ایله کړو. "محبیه! دا خود نجونو سکولونه دي. دلته خلگ د هلکانو سکولونه، نه پرېږدي، ته د نجونو سکول پکې خلاصه وې".

محبیه چې د افسر د دوتر هر څه تر نظر یستلی وو، د دروازي کړپ شو، دده دروازي په لور وکتل، بېرته یې مخ را وړاوو. "سر! زه داسې خلگو په مزاج ډېر ښه پوهېږم، زه به یې ډېر په

اساني سره راضي کړم. خو یوه خبره ده، ما چې څه ډول چلاوو، ستا به

اعتراض نہ وی او انشاء اللہ له ما پڻه يوه اوونى ڪي سڪول
خلاص و غواره:

افيسر چي پڻه زرهه ڪي ڊهر خوشاله شو، مع يي نيم اڙولي وو، پڻه
ڪڙو سترگو يي ورڪٽل "بنيئنه استاده له ڪومه ڪوي":

محيب چي ٻيڙه خپل درخواست پڻه لاس ڪي را اڃيستو
صاحبہ! تہ يي غمہ شد:

افيسر ڊهر خوشاله شو چي داد ڪار سڙي پڻه لاس راغلو چي پڻه
لسو سڪولونو ڪي يو خلاص ڪري هم ڊ زوي زهري دي.

محيب پڻه سهار ڊو ٽرمو ٽر روان ڪڙو، له ڊرائيور سره
ڪنهنستو، پڻه پوئتنه، پوئتنه خپل ڪلي ته ورسهدو.

منو(محمد نور) يي پيدا ڪڙو، هغه ڪور ته بوتلو اوبه، چاي يي
ورته راوڙي.

ڊ ڪلي خلگ يي را و غوئستو، ٽول راغلو، ڊ لرگيو پڻه ساله
(جونگرهه) ڪي ڪالي هوار وو، چارپهره بالنبتونه پراته وو، ٽول

و محيب ته حيران او عاجزه غوندي ناست وو.

محيب ولاڙ شو.

بسم الله الرحمن الرحيم

"قدر منو! مولوي صاحب او ٽولو مشرانو ستاسو پڻه اجازه،

غوارم يو خوشبري و ڪرم، تاسو به ضرور ڊا محسوسه وي چي

ڊاسري به ڊ خه ڊ پاره راغلي وي.

قدر منو! زه دلته ڊ خپلو گتو ڊ پاره نه يم راغلي، زه دلته ڊ ڊي

پاره راغلي يم. غوارم چي و تاسو ته گته ڊر ورسوم، له چا! هغه

هم له حڪومته .

حکومت هم پر کور ناستو ته روپی نه ورکوي، داسې هم نه ده، چې زموږ په بیت المال کې حق نشته. شته که چیري خپل حق، له بیت المالہ راباسې، نو یو ذریعہ به ورته جوړوي.

که چیري ته ذریعہ نه کړې ورته جوړه، نو پر بیت المال داسې خلگ نه دي ناست چې راشي ستاسو حقوق کور ته درته راوړي. زه چې دلته راغلی يم، ځان ستاسو خیر خوا گنم، دا یو ذریعہ مي په لاس کې ده، لکه د نجونو سکولونه. زه غواړم چې په دې ذریعہ و تاسو ته خپل حقوق در ورسېږي.

ملکداد چې د نسوارو د ډبې په هنداره کې خپل مخ ته کتو، سر یې را پورته کړو.

"سړیه! پر کومه لاره چې راغلی یې، پر هغه بېرته لار شه، موږ تعليم نه کوو."

مولوي صاحب: "موږ دي پر پيري شک لرو، ته مريدان نيسي. موږ په هلکانو تعليم نه کوو، ته یې په نجونو کوې."

محيب چې د صدري له جبهه د شمال را کښو "مولوي صاحب! دا مقصد مې نه دی چې تاسو په نجونو تعليم وکړی.

مقصد مې دا دی چې عزيزان مې ياست، دا ښه مې درسي، يواځي يو ځای محکمه ورکړی، نوم به یې د سکول وي، تنخوا به در راځي، نيمه به ته اخلې، نيمه به ملک صاحب.

يو ښه بيلنگ به در جوړ کړم، په هغه کې به څوک واړه وي نور افيسران راځي نه، که چيري راتلو هم زه به ورسره يم.

مولوي صاحب ملکداد ته مخ ورواړاو.

"خبره بی ډېره بی ځایه نڼده، خوار زموږ ډ پاره وای، د حکومت روپی دی پر موږ بی لورېږي".

محیب له مخ خولې پاکې کړې وې، بېرته یې د شمال جیب ته کړو.

"هو مولوي صاحب! خبره ده هم داسې، اوس خوسکول کچه دی، تنخوا یې دوه زره ده چې کله پوخ شولس، پنځلس زره به یې تنخوا وي".

مولوي صاحب په څلگو کې شاوخوا کتل.

"څنگه ملکداده! د لېوۀ له خولې بنسگری هم نښه دی".
محیب چې له جیبه کاغذونه را وکښو.

"مولوي صاحب! ډېر خوشاله شوم چې ستا غوندي عالم سره مې ولیدل.

مولوي صاحب! دوه کاره لاپاته دي، یو به پردې کاغذ ستا دستخط او بل د دې ناستو څلگو گوتې چې له تنه څخه ستاسو تنخوا شروع شي او بل یو داسې ځای را وټاکي چې زه بیلډنگ پر جوړ کړم یا یو ورځ افسر راسره وي ور بی ولم".

دوی پر هغه کاغذه گوتې لگولې، پر ځای سره ږغېدو، اخیر یې پر دې فیصله کړه.

ملکداد چې "د هغه ورک شوو ځای ورنښکاره کړی، که چیري حکومت دعوه کوله هم په دوی به یې وي".

محیب چې د مولوي صاحب له لاسه کاغذونه ورنیوو "سمه ده، هرځای چې وي، وماته یې رانښکاره کړی" دوی یې رخصت کړو.

منو، محيب هغه نر ٻڌلي ڪور ته بوتلو، ڊڪوم ڪور نقشه ڇڻي پي
مور ورته جوڙه يا ويله وه يادده په ياد وه.

محيب ڊ هغي خوني پٽ ڊروازه ڪڻي و ڊر ٻڌو ڇڻي ڊروازه پي نه
وه. خود به يو وخت ڪليوالو ڪنسلڀ وه، له دننه پي شميره مرغي
پر راووتڻي، پٽ خونه ڪڻي پي لانڊڻي بانڊڻي وڪتل، ڊ خوني ڇت
سوري سوري وو ڇڻي اڪثره لرگي پي مات وو، پاته لرگي پي
مرغيو خاشي ڪري وو.

ڊ مرغيو ڊ ڇيچيانوشور وو، پاته مرغي هم يوه، يوه تر
سوري، سوري ڇت وو ڇڻي ڇڻي پٽ ڇڻي ڇڻي ڇڻي ڇڻي ڇڻي
اوبو سره ڇاڪ ڪري وو.

ڇڻي پٽ ڇڻي ڇڻي رنا تر نسا ڪار ٻڌه، و دته هغه ڊ ويرڻي شپي ور
پٽ ياد شوڻي.

ڪه ڇه هم ڊي ڊر ماشوم وو ڇڻي ڊوي به ڪله مور له ويرڻي ڊ خوني
پٽ يوه ڪونج ڪڻي ويده ڪرو، ڪله پٽ بل ڪونج ڪڻي.
هغه شپه ور پٽ ياد شوه ڇڻي ڊوي ته مور پر خولئ لاس ورنيلي
وو، پٽ، پٽ، پٽ پي له ڊهواله سره، ڊ سپوڊمي پٽ رنا ڪڻي روان
ڪري وو.

پي اختياره پي پٽ سترگو ڪڻي اونسڪي راوگر ڇهڊي، ويڻي ڙل.
منو ڇڻي ڊ ڊه سترگو ته ڪتل

صاحبه اخير ڊي پر ڇه ڊي وڙل؟

محيب ڇڻي له اونسڪو پي ڊڪي سترگي ورواڙولي
پر ڊي ورن ڪور ڇڻي زموڊ پستانه پٽ ڇنگه ڇايونو ڪي
اوسيري.

له منو سره بې خدای په امانی وکړو، خپل دو تر ته لاری.
سهار بې خپل افسر ته، د خلگو د مطمئینه کېدو کیسه وکړه،
استاده پیدا کول لا پاته وو، افسر ډېر خوشاله شو.

محبیب ته بې پر درخواست څه لیکل
"محبیبه! ته اوس خپل کور ته لاړ شه چې راغلی د نورو
سکولانو غم به بیا خورو".

محبیب له افسر سره خدای په امانی وکړه، د کور په لور روان
شو، کور ته ناوخته ورسېدو.

له ناوخته ډوډی خوړلو وروسته، پر بستره وغځېدو، سر بې پر
بالبت یښی وو، مور او خور بې وسرته ناستې وې، ده د دوو
تېرو شوو میاشتو حال ورکاوه.

بختیالی: "ښه! زویه کلې ته هم ورغلي".

محبیب چې په خندا بې وویل "هو مورې".

بختیالی: چې د دښمن دښمنی بې هېره شوه.

"ښه زویه! زموږ خونو ته ورغلي؟"

دی پر بستر اوښت "هو مورې! سبا بې که خیر وو عکسونه صفا
کوم بیابانه بې وگورې، اوس به مورې ویده شوو، زه ډېر سترې
یم، سبا به که خیر وو خبرې کوو".

سهار پر چای بې خاخان ته د کلې او سکول ټوله کیسه وکړه.
خاخان چې د ده له خوبه پر سېدلو سترگو ته کتل "وروره! دا خو
دی ډېر ښه کړي دي، اوس به ښځینه استاده چیري غواړو؟"

محبیب چې سترگې بې په زړینه کې وې.

"للا! دا د بابو اقبال لور سبق ویلی دی، دا به نو کړي نه کوي؟"

خاخان چي هم سترگي د زريني د لاس پء تپلو او ږمنخ كې وې
 چي دته يې راوړو "حال به يې وكړو". بابواقبال ته ورغلو، دروازه
 يې وټكوله، هغه راغلي، پء دروازه كې ولاړ وو.
 خاخان پء كوڅه كې يوې او بلې خواته كتل، ټوله كيسه يې ورته
 وكړه.

چي دى بېرته پر شا غبرگېدو "سمه ده، زه به له لور سره صلاح
 وكړم".
 د دء شا ورته وه.

د خاخان له شاوړسې ږغ شو.
 "ها بابو صاحب! دا يوه خبره مي هېره شوه، محيب ويل چي تر
 هغه د دء و لورته، روپۍ پر كور وركوم، ترڅو چي موږ هلته پء
 كډه ځوو.

كله چي موږ پء كډه ځوو، تء خو هم اوس پېنښن يې، تء به هم په
 كډه راسره لاړ شي.
 كه تء چيري نء تلې، ستا لور به راسره لاړه شي، زموږ پء كور كې
 به او سپري".

بابو سهار د خپلې لور كاغذونه ورته راوړو.
 تر هغه محيب د بابواقبال د لور تنخوا، كور ته وراوړله.
 د ملكداد او مولوي صاحب روپۍ يې، له خپلې تنخوا وركولې.

که خه هم شکیله له وپوکوالې د ده ی کور ته تله راتله
چې کله محیب نوکري ورلره پیدا کړه، هغه وخت یې بېخي تگ، را
تگ نور هم زیات شو.

هر وخت به یې له زرینې سره، د کور په کار کې مرسته کوله.
د بختیالی شکیله ډېره خوښه وه.

خاخان د کړکۍ وڅنگ ته کټ یبښی وو، د رنگونو واړه، واړه
ډییان په کړکۍ کې پراته، په هر رنگ د خپل ډیې سر لړلی وو.
تر کړکۍ سره هوا راتله، وڅنگ ته د کړکۍ پرده یې پورته، پورته
کوله.

د خاخان خپل انځور کړی تصویر په لاس کې وو، چې مور یې
راغله، د کټ پرزی کښېنسته، تصویر ته یې کتل.
بختیالی "زویه! دا تصویران خلگ ښه نه یاده وي."
خاخان تصویر مور ته ونيوو "مورې! دا یوه فلمي اداکاره ده."
بختیالی دده د لاسه تصویر ورنیوو.

زویه! تر دې تصویره مې یوڅېره راپه یاد شوه چې له ډېره وخته مې
په زړه کې ده، نن به ورته وایې، نن به ورته وایې.
خاخان "څنگه خبره؟"

بختیالی "زویه! زه چې د شکیلې تورې غټې س"رگې، سره گڼ
وېنستان، د سپین مخ پراخه گردۍ کاسه، او ښائسته مرمړین
غابونه ووینم، زړه مې وغواړي چې بابو اقبال ته ووايه، دا لور را

کره، زما و زوی محیب ته . بیا بپرته پنبهمانه شم، له خانه سره
ووایم.

یو خود خاخان واده نشته بل که شه هم دوی پنبستانه دي. لهجه یې
له موربه جدا ده، دود او دستوری یې له موربه جدا دی.

دا وخت یې مور داسې محسوسه کره چې یو چا غور نیولی دی،
زما خبرې اوري.

شاته یې وکتل چې شکيله و زرینه یې ولیدې، شک یې په یقین
بدل شو، خبره یې واروله.

"خاخانه زویه! د محیب په مسافري کې ډېر وخت وشو چې حال
احوال یې نه دی راغلی، تایی یو باسخواست (درک) کړی وای، چې
روغ جوړ دی؟"

چې د دوی خبره ختمیده، د محیب توخی شو دتنه راغلی.

خاخان او مور ورولاړ شو، په غېږ یې روغې ورسره وکړو.

مور یې نارې کړې "زړینې لورې! اوبه راوړه." زړینې چې اوبه
راوړې، محیب یې ولیدو "عمر دي ډېر دی، هم دا اوس مې یاد ولې

راغلي، محیبه وروړه!

غېږ یې پر وگرځوله، زرینه چې د مور کی نن خویمه ده چې په خوله
کې وې، هم دا اوس، اوس یې یاد کړې.

زرینه چې چای راوړلو ته ولاړه شوه، شکيله ته یې د محیب د راتلو
ووایل.

شکيلې چې دچای چائینکه پر بنوه "زړینې! نن یوه د زړه خبره په
خوله درته وکړم، بده خوبه یې نه گنې."

زرینې چې پیالی په پتنوس کې شوې "نه نه شکیلې خود یې وکړه،
ولي به یې بده گنم".

شکیله چې سترگې یې د زرینې په لاس او پتناسه کې وې "له ډېره
وخته مې زړه دا غواړي چې له محیب سره کښېنم، یو څو خبرې
ورسره وکړم".

زرینې چې له اوږه چائینکه را کوزوله "دا خو اسانه ده، اوس چې زه
ورغلم، د را ناره به کړم چې شکیلې دلته راشه، ته هلته یوازې څه
کوې، ته چې راشې، بس روغېر به ورسره وکړې".

زرینې چې پتنوس را واخیست، دا هم ورسره ولاړه شوه "سمه ده،
زرینې چې چای ور وړې، پیالی یې ډکې کړې بیا یې ناره کړه
"شکیلې! دلته راشه، ته هلته یوازې څه کوې".

شکیله چې په دروازه کې ولاړه وه، سوکه، سوکه راغله، د زرینې
له څنگه کښېنسته.

محیب چې سترگې ورواړولې "شکیلې! څنگه یې؟"

شکیلې چې سر کښته ځړولی وو، غټې تورې سترگې یې مړې وړ
واړولې "زه ښه یم محیب صاحب، ته څنگه یې؟"

محیب چې د مور له لاسه د اوبو گلاس نیوو "زه هم ښه یم، ستاسو
په کور کې څه حال دی، مور او اقبال صاحب هم ښه دي؟"

شکیلې چې د زرینې د پروني سپینسي، په دوو گوتو سره پېچل،
سترگې یې مړې ورواړولې.

"هو ټول ښه دي".

محیب چې د چای اخري پیاله کښېنوه، ولاړ شو، د جرابي یې
کښلې.

”للا! زہ یواری خم، یو خہ کار می دی، بہر تہ ژر راحم.“
شکیلہ تردہ لہ مخہ ووتہ.

محبیب چہ لہ کورہ ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو چہ شکیلہ بہ
ولیدہ پہ خپلہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، لہ ہغہ خوا چہ محیب بہر تہ
کور تہ را رہی وو، شکیلہ لا پہ دروازہ کپ ولاڑہ وہ، محیب تہ بہ
کتل.

محبیب شکی شو چہ ددوی تر کور را تہر شو، شاتہ بہ وکتل،
شکیلہ لا پہ دہ پسی کتل،
د محیب تبیت سرہ گد وڈ شو.

تولہ شپہ بہ پر دہ سوچ کاوؤ چہ ”د دہ نجلہ، خہ مقصد دی، پہ
دروازہ کپ ولاڑہ وی؟“

خیر سہار کہ ولاڑہ وہ پونستہ بہ خینی کوی، سہار چہ محیب را
ووتو، پہ کوخہ کپ روان وو، ددوی تر کورہ بہ و دروازہ تہ کتل،
شکیلہ نہ وہ بنکارہ.

لہ خان سرہ بہ وویل، ”نہ بہ ویلی دی چہ پہ خان کپ وینی، ہغہ
پہ جہان کپ وینی“ پہ دہ سوچ کپ ددوی تر کور تہر شوی وو چہ
شاتہ بہ وکتل، شکیلہ ولاڑہ وہ، بہر تہ را غیرگ شو،
شکیلہ چہ دی ولیدو، دروازہ بہ بندہ کرہ، ماخوستن بہ یوہ او
بلہ خواتہ وکتل چہ شوک نہ وو، زرینہ تہ بہ وویل ”سبا شکیلہ را
وغواڑہ، زما پہ کار دہ“

زرینہ واڑہ وخنڈل ”سمہ دہ ورورہ!“
پہ دا بلہ غرمہ چہ محیب لہ بنارہ راغلی، شکیلہ راغلی وہ،
پہ گونجہ تندی او برگو سترگو بہ شکیلہ تہ کتل.

تہ شرم نہ لری چہ پٺہ دروازہ کھی ولاړه بیټه.
شکیلہ چہ لہ خولې سرہ بیټه د پروني خاک نیولی وو، واره واره بیټه
خندل صاحبہ! د دې کوخې ټولې بنڅې پٺہ دروازہ کھی دربرې، یوه
زہ خونہ یم۔

محبیب چہ سر کنبسته څرولی وو، را پورته بیټه کړو، پٺہ قهر بیټه ور
وکتل "منم چہ دربرې، خو ته باید داسي ونکړې."
زہ چہ کور ته راځم، تا پٺہ دروازہ کھی نہ ووينم، که مې وليدې بیا به
دي وخیر ته سترگې وخبږي."
شکیلہ چہ مخ بیټه د زرینې پٺہ خوا وو "سمه ده صاحبہ! چہ تہ
راتلې بیا و ما ته حال راکوه."

محبیب چہ په خونہ دننه کېدو "هوزہ ستاد پلار مزدور یم."
شکیلہ ولاړه شوه، کټ، کټ و بیټه خندل، د دې پٺہ لهجه بیټه وویل.
"یوه به کوي."

ده چہ پٺہ خونہ کھی خپلی کنبلی، سترگې بیټه هغه بالنست کھی وې
چہ دېوال ته پروت وو، له هغه ځایه بیټه وویل "زرینې! دا شکیلہ
پوه کړه، زہ دا نمک حرامې نہ کوم، که یوچا ولیدو څه به وای. تہ
خبره بیټه چہ زہ د دې کوخې، د هر سړي، قدر کوم، خدای تر دې
ځایه را ورسولم، د دې کوخې خلکو، نن زہ داسي نمک حرامې
څنگه وکړم؟"

زرینې چہ کړکی سره پوري وهله "سمه ده وروره! زہ به بیټه پر ه
کړم."

پٺہ دې بله ورځ اقبال بابو راغلی، پٺہ خونہ کھی پر کټ داسې ناست
وو چہ دواړه پښې بیټه لاندي څرېدې، بختیالی ته بیټه وویل "د

شکيلي غوڻستنه ده ڇي زه محيب سره واده ڪول غواڙم، ته خبره ٻي
زما دغه يوه لور ده او اختيار مڻي هم ور ڪري دي ڇي ڊي گوته
پر کنبهنسوه، بس موڙ ٻي وهغه ته ور ڪوو، هم موخوئس دي.

بختيالي ڇي پر ڪٿي بالنست ورتي ڊولي "سمه ده وروره، موڙ به
صلاح سره وڪرو، صلاح نو بل له ڇا سره ڪوو، يو شاه جي دي له
هغه سره به ووينو." ماننام ڇي خاڻان او محيب راغلو، بختيالي د
اقبال بابو کيسه ورتي وڪره.

د محيب د بنينبي له او بو ڊڪ گلاس پئ لاس ڪي وو، پئ او بو ڪي
ٻي ڪتل ڇي وٺي خندل "موري! زه به شرم نه لرم، ڇي لالا به ٻي واده
ناست وي، زه به واده ڪوم."

خاڻان ڇي د ده وٽڪو سپينو، ورو غائبونو ته ڪتل "نه وروره! ڊي
ته به نه گورو ڇي ستا واده شته او زما واده نشته.

ڊي ته به گورو ڇي زمون ڳته پئ خه ڪي ده، دا بنخه ڇي موڙ
غوڻستاي، پئ سوالو مون نه شوه پيدا ڪولاي، نن سري ڪور ته درته
راغلي دي، پئ سوالونو ٻي درڪوي.

يو خو ته او دا پئ خبره سره پوهي بل به دي هغه د سڪول ڪار پئ
جوڙ شي.

زه خو هسي هم د بنار بنخه نه ڪوم، پئ ما مه پر بشانه ڪپره.
زه ڇي بيا ڪلي ته لارشم، پئ هغه خپلو او ٻنپنو او شپنو ڪي به يوه
پيدا ڪرم.

محيب ڪه هر ڇومره ڄان دل ڊي دور ڪرو، خو بختيالي او خاڻان تر
خپله خبر نه تهر ٻڌو.

خو ورځي پس اقبال بابو بيا راغلی، يو پنډ کتاب يې هم په لاس کي وو.

له خپلې سره پر کالي کښېنستو.

”بختیالی! څنگه شو خوري صلاح مو وکړه؟“

بختیالی ”هو وروره! ماښام چې خاخان راشي، زه او خاخان به کور ته درشو.“

اقبال چې د ولاړېدو هڅه کوله ”خوښه مې ده، زه به انتظار کوم. ښه

دی سره و به رغېږو، تاسو به هم يو څوک لری، زه به يې هم لرم.“

بختیالی چې دلته يوارې بيا د سوچونو له دنيا راووته، داسې يې

محسوسه کړه. لکه له خو به چې را وينه شي، له ځان سره يې دا

غاړه وکړه.

خپل د وخورم خپل له څه دي

خپل د نورو په نامه دي

ماښام چې خاخان راغلی، بختیالی او خاخان د اقبال بابو کور ته

ورغلو، ورځ او وخت يې سره وټاکلو.

دغه رنگه د بختیالی په ژوند کې، د ښادۍ اوله ورځ راغله، چې دا

له خوشالۍ په دې نه پوهېده، چې زه څه وکړم څه نه؟!

محیب پڻه خپل دو تر کي ناست وو چي خپل افيسر
وغوښتو، ورغلی.

”محیبه! ستا د سکول خو دوه کاله پوره شو، اوس بي د
پخېدو ار ډر شوی دی. پر لس تاريخه سيکريټري راخي،
گوري بي.“

ته هغه استاده ته حال ورکړه چې پڻه هغه ورځ حاضره وي او
يا بي ماشومان صفا وي.

محیب وويل ”سمه ده سر! بي غمه شه“ راووتو.
يو ليک بي وليکلو. د خپل نائب قاصديه لاس بي ورکړو،
چي دا زموږ تر کوره ورسوه. اقبال صاحب ته بي دوی پڻه
خپله رسوي.

دی پڻه خپله سهار له ډرائيور ه سره پڻه موټر کي سپور شو.
کلي ته ورغلی.

د کلي خلگ بي پوه کړو چې ”زه پر لس تاريخه افيسر
راولم. تاسو دا ورته وواياست. چي دا ځای را پوخ کړه.“

نور ما او کار سره پرېږدی.
ملکداد چي سترگي بي د ده پڻه څه ه کي وي. د يو شناخته
گمان بي پر کېدو.

”صاحب! که بي چيري ماشومان طلب کړو؟“

محیب چي سترگي بي د سکول د سرای په نږېدلي، کنډو،
کنډو دېوال کې وي "هغه زه پوه شوم او کار."
په هغه ورځ دينک کاکا هم په خلگو کې موجوده وو، دی بي
ويپژندلی.

محیب مخ وړ واراوو "کاکا ته هم د دې کلي بي؟"
دينک چي په برېتو کې بي خندل "هو، ولي؟"
محیب د سترگو له اشارې سره سم.
"بل وخت هم زه راغلی يم، ته مې نه بي ليدلی."
دينک: "هو زمانن اوله ده چي درته راغلی يم."
محیب: کاکا "بيا خونو ملامت بي."
دينک: "هو ملامت يم."

محیب چي مخ د ملکداد په لور وړ واراوو "چي ملامت بي
بيا پر لس تاريخه د شلو کسانو ډوډی وکړه."
دينک چي ده ور څېرمه لاس ونيوو، په وره خندا کې بي
وويل.

"عجبه ده، ډوډی په ما کوي، روپی، مولوي صاحب او
ملکداد ته ورکوي؟"

محیب چي بي لاس په لاس کې ټينگ کړو "کاکا عجبه خبره
کوي، مشرد ميريانو هم وي."
دينک چي بي لاس له لاسه کښو "سمه ده تر يوه سېرلي به
تېر شم."

محیب کاکا کور دي ودان.

یوہ، یوہ تہ بیہ د رخصت لاس پٺ لاس کٺی ور کاوو، چٺی
محیب رخصت شوو.

دینک کور تہ راغلی.

"بٺی! عجیبہ بٺہ درتہ وکرم، شاوخوا بیہ وکتل څوک نٺوو،
تہ خبرہ بیہ د سکول افسر څوک دی؟"

بٺہ چٺی لہ گوڊی بیہ اوبہ را اخیستی تہ سپرہ زہ څہ پٺہ
خبرہ یم."

دینک چٺی بیہ اوبہ لہ لاسہ وراخیستی "افسر محیب
نومیڙی، د بختیالی زوی دی."

بٺہ چٺی د دٺہ د لاس لوبنی تہ انتظار وہ "دا څہ وای، د
ملکداد پر کور خو خاوری نٺو وراوڙی؟"

دینک چٺی بٺہ لوبنی ور کاوو.

"بٺی! پٺہ نیت بٺہ بیہ خدای خبر وی، اوس خو پر لس
تاریخہ راخی، د شلو کسانو ډوډی بٺہ ورتہ کوو."

بٺہ چٺی روانہ وہ، نوک بیہ و نیوو "خود بیہ ورتہ کوو،
ډوډی د دٺہ تر سر چارده.

سپرہ اتہ بیہ بٺہ پٺڙی، د بختیالی زوی دی کہ بٺی؟"

دینک چٺی د دٺی و لاس تہ کتل، پٺہ لوبنی کٺی پاتہ اوبہ بیہ

تویولپ "نٺہ زہ بیہ بٺہ پٺڙم، د بختیالی زوی دی، بٺی بیہ

نٺہ دی، محیب نومیڙی."

پر نٺہ تاریخہ شکیلہ او اقبال صاحب را ورسپدو.

محیب چٺی د سرای پٺہ دروازہ کٺی ودریدو.

"اقبال صاحب ازہ کہ خیر وو، سہار وختی لہ ماشومانوسرہ
راخم بیابہ سکول تہ کہ خیر وو خو".

اقبال صاحب چہ دننہ پۂ دروازہ کپہ ولاہ و "دلہ پاتہ شہ،
شکیلہ خو خہ ناولدہ نۂ دہ".

محیب چہ دۂ تلو ہخہ بی کولہ.

"نۂ نۂ زۂ یو خای میللمہ یم".

سہار وختی محیب راغلی، خو ورپہ نجونہ او ماشومان بی
پۂ موتر کپہ کنبہنولی وو، دوی بی ہم را واخیستو، د
سکول پۂ لور روان شو.

چہ کلہ تہ ورسہدو، د دینک کاکا کور تہ ورغلو، ہغہ بی
بنۂ خدمت وکرو.

دا یوہ حرکت د دینک خوند نۂ ور کاوؤ، چہ و دتہ بۂ بی
وکتل، پۂ برہتو کپہ بۂ بی و خندل.

اخیر بی دینک کاکا تہ ہغہ بسکت و کول، چہ لہ خانہ
سرہ بی راوپی وو، د افسر د پارہ. ہغہ بی ور کول پوہ بی
کرو.

افیسر دہر ناوختہ شو چہ دوی دودی و خورہ. اوس بی د
روانہدو تیاری کولہ. د ہلکانو نارہ شوہ "ہغہ دی بل
موتر راغلی، ہغہ دی بل موتر راغلی" چہ موتر رارسہدو،
دوی د سکول لہ مخہ سردیول ولاہ وو.

یو درخواست بی د ملکداد پۂ لاس ور کری و. او بل د
شکیلہ.

موتر ودرہدی ہغہ افسر و. راکبتہ شو.

محبیب چې ور مخته شو.

صاحبہ! ډېر ناوخته شوې، بېخي ډېر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړې، موږ هم در روانېدو.

افيسر چې گهړې ته وکتل.

"اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه".

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چې بل کړې سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگیت

يې د پتلانۀ جېب ته کړې، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چې راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب پٺه کلي کي د سکول پٺه بهانه سراي شروع کړي.
 که څه هم سراي کچه وو، خو نقشه يې داسې وه چې کليوال ټول
 ورته حيران وو.
 اوس به محیب يوه نه بله ورځ ضرور کلي ته تلو، يو ورځ خپل
 افيسر ور وغوښت.
 "محیبه! ستا هغه کلي ته ببخي تله را تله ډېر شول، له هغې
 استادې سره خو دي خبره نه شوه اوږده؟"
 محیب چې د ده ومخته پر چوکي ناست وو، واره يې وخنډل
 "سر! هم داسې بې وگڼه."
 افيسر چې پر کاغذ يو څه ليکل.
 "محیبه! خيال کوه داسې نه وي پښتون وطن دی"
 محیب چې نظريې د افيسر پٺه نري گوتو کي وو "نه نه صاحبه!
 داسې نه ده، هغه استاده ماغوښتي ده، که مې څه هم را واده کړي
 نه ده، سر! زه به نن ټوله کيسه صفا، صفا درته وکړم چې زه دا
 سکول څه ډول جلوم او څه مقصد مې دی؟"
 افيسر ته يې ټوله کيسه وکړه
 افيسر چې قلم يې پر کاغذ برسېره پرېښودی، پٺه چوکي کي
 وغځېدو "ښه ښه بس."
 محیبه! له ننه پس ته له دې کلي بند يې، ستا پر ځای به زه دا
 ډيوټي کوم."

محیب چي سر کڻسته څرولي وو، خپل شونډ يې په غاښو کې نيولی وو، له ځانه ورک غوندي ښکاريډو، بېرته يې سر را پورته کړو.

”نه سر! وتاته زحمت نه در کوم، زه ور سره پوهېږم.“

افيسر چي په چوکۍ کې راجگ شو، خپل قلم يې بېرته ور واخيستو.

”نه نه سر خلاص کړه، که چيري نه مني، نو ورځم هغو خلکو ته دا کيسه صفا، صفا کوم.“

محیب چي سترگي يې بېرته له افسره را واپولې.

”نه نه سر! که مې مور خبره شوه، بې وعدې به سره شي، دامې د مور ارمان دی.“

افيسر چي خپل ليکل شروع کړو.

”بس ته سبا کور ته لاړ شه د کور کارونه او خپل واده به وکړې، زه پوه شوم او هغه کار.“

محیب چي ولاړېدو.

”سر! څنگه چې ستاسو خوښه وي.“

له افسر يې رخصت واخيستو، ښار ته را ووتو، په بس کې سپور شو.

کور ته چې ورغلی، بېخي ناوخته وو.

د ډوډۍ دسترخوان غوړېدلی وو، کهول ټول پر ډوډۍ ناست وو

دهم لاس و مينځل، خاخان خندل.

”هلهکه محیبه! شکیله درغلي وه، خو يو څو شپې به دي په کولې،

تا بېرته په هغه ورځ را ولېږله.“

دی خاموشه ناست وو.

د بختیالی چې جوړه گوله په لاس کې وه. خولې ته یې وپلله. لاس
یې تم کړو.

"محیبه زویه! څنگه دي کړو سکول؟"

محیبه چې د مور په لاس کې گولې ته کتل "مورې! ما خود
سکول په بهانه په کلې کې سرای شروع کړو."

بختیالی چې گوله یې په خوله کې وه.

"زویه! دا کار به دي بې صلاح نه شروع کاوؤ."

محیبه چې له ډوډۍ سوځلي ځایونه بېلول "مورې! ما شروع
کړی."

بختیالی چې بله گوله تر مخ پر اته غاب ته وروړه.

"زویه! مزدورانو ته دي څوک پرېښودل؟"

محیبه چې ډوډۍ بس کړې وه.

"مورې! خپل افسر."

نورو ډوډۍ خوړه. ده ټوله کیسه ورته وکړه.

بختیالی چې سترگې یې په غابونو کې وې. زرینې سره یو ځای
کول.

"زویه! ښه شو چې راغلې. موږ هم پرېشانه وو چې دا هلک اوس
څه شو چې نه راځي."

اقبال صاحب دا څویم وار دی چې راځي وايي "زه تیار یم. زغ
ستاسو له خوا دی" موږ وتاته کتل. د واده تاریخ موندی معلوم

کړی.

محیبه چې دسترخوان ټول شو. ځاځان ته ورو ولاړ شو

محیب: "لالا! استری مہ شی".

له هغه وروسته یې له مور او زرينې سره روغېر وکړو.

بختیالی: "خاخانه زویه! اوس له محیبه سره د اقبال صاحب پر خبره وروغېره".

محیب چې بیرته کښېنستو.

"مورې! دا خو ستا او دلالا کار دی، ورځ به مو ورسره ټاکله".

بختیالی چې سترگې یې په زرينه کې وې، سره نغښتي دسترخوان یې په لاس کې نیولی وو، د خبرې د ختمیدو په انتظار کې وه.

"زویه! کار خود زما او دلالادی، مور دا هڅه په دې وکړه چې داسې نه وي، دده ضروري کارونه وي، مور دلته د واده تاریخ معلوم کړو".

مانبام اقبال صاحب خبر شوی وو چې محیب راغلی دی، په سهار

یې مخه ور وکړه، کور ته ورغلی.

بختیالی سر مینځلی وو، تر مخ یې هینداره، تېل او ږمنځ پراته

وو چې دی یې نوک نیولی ولیدو، ژر، ژر یې پرونی پر سر کړو

"راځه راځه خدای دې راوله".

اقبال صاحب چې خپلی کښلې.

"بختیالی! خاخان او محیب چېرې دي؟"

بختیالی چې هینداره، ږمنځ او تېل سره ټولول

ته کښېنه، رابۀ شی".

خاخان هم له خونې راووتو، دروغېر پر وخت چې دده ولاړېدو

هڅه کوله، خاخان ورته کښېنستو.

له روغبره وروسته، خاخان هم بل بالنبت ته څنگ ووهلو. اقبال صاحب چې د خاخان په خوا کتل د کار خبرې به کوو، زه روان یم، یو ځای ډېر ضروري کار لرم.

وروره! ته به وایې د دې سړي اوس څه تازیله ده چې هره ورځ راځي او هله، هله یې جوړه کړې ده.

وروره! د نجلی شیان نیم دباندي په برامده کې پراته دي، نیم په خونه کې، ته خبر یې، زموږ ډېر وړوکی سړای دی، دوې خونې پکښې دي،

په یوه کې د نجلی شیان پراته دي، په هغه بله کې موږ گزاره کوو.

خاخان چای اچولې، سترگې یې په پیاله کې وې.

"په کومه ورځ چې ته تیار یې، موږ تیار یو."

ده پیاله وځان ته نژدې کوله چې په ژرغونې انداز یې وویل "را روان اتوار".

خاخان چې پر خپله بیره لاس تېراوو.

"سمه ده، ته به هم خپل پاته کارونه وکړې، موږ هم".

اقبال صاحب چې د پیالې له تشېدوسره سم ولاړ شو د خدای په امان.

خاخان چې هم ورسره ولاړ شو.

"په مخه دي ښه".

بختیالی چې د خاخان له څنگه سره ناسته وه زوی دي ومړه

اولاده چې اقبال صاحب نن لا ژرغونې وو.

او بالاخیر ہفہ اتوار ہم راغلی چہ اقبال صاحب او بنخی ژرل،
خاخان او بختیالی لاسونہ سرہ کړي وو، یوہم لہ خوشالی پټ
خپلو جامو کپ نټہ خاییدلو، د کوخې بنخی یې لہ کورہ وتې او پټ
کور ننوتې۔

مانبام د کوخې د ټولو خلگو ډوډی د دوی پټہ کور کپ وه۔

د وادہ دوڀ میاشتی پس، محیب خیل ڊیوتی تہ لاپ۔
 دوری بی لہ خیل افسر سرہ ولیدل، خیل حال بی ور کرو۔
 "سراتہ اوس خیل حال راکرہ، خنگہ بی زما لہ قریبانوسرہ،
 پۂ ژبہ پوہرپی او کار پر خہ حال دی، تر کومہ خایہ رسبدلی
 دی؟"

افیسر چپی پۂ برتونو کپی خندل، ددہ پر مخ بی دوو، ورو
 تازہ تپونو تہ کتل۔

"محیبه! کار ڊر بنۂ روان دی، قریبان دی ہم نور بنۂ دی، یو
 پدینک می سر نہ خلاصی پی چپی خنگہ سری دی؟، خیر
 زیاتہ کار سر تہ رسبدلی دی، یوہ میاشت کہ بی لاوغونستہ۔
 دا یوہ سری خہ ستری کری می، لکہ هغه نجار ڊہر پی روپی بی
 پاتہ دی، لہ ماسرہ وپی نہ چپی ور کولی می۔
 زما کوربۂ واتاتہ نہ وی معلوم، شپہتہ تنۂ دی، د مزدوری
 بی یوزۂ یم۔

زمور کورونہ خو بنۂ در معلوم دی چپی گتپی بی یو، ختپی بی
 سل۔"

محیب چپی جہب تہ لاس کرو، درو پو بنچپی بی راکنپی
 "سراغم بی مہ کوه، روپی می راورپی دی، ہم ستا کار پۂ
 کهری ہم زما۔"

محیب چي له چوکی ورولاړ شو، صاحب ته یې روپی ور کولې.

"د سرای کار خو که خیر وو، زیاته پای ته رسېدلې دی. هغه د سکول بیلډنگ څنگه شو؟"

افیسر روپی گنلې.

"محیبه! هغه کار تېکدار اخیستی دی، تېکدار مې پوه کړی دی، تر هغه به کار نه شروع کوي چې ته پۀ کډه نه یې ورغلی؟"

محیب چې افسر ته ورکړې هغه بقیه روپی یې و جیب ته کولې.

"سر! بیا خودي ډېر بنه کړي دي؟"

افیسر چې نائب قاصد ته حکم وکړو، هغه رجسټر را واخه. "محیبه! پۀ دې کې خپله حاضري ولگوه او ورشه خپله تنخوا واخه، کور ته لاړ شه، زۀ پوه شوم او دوتر، هغه کار وماته دا خو ورځي د کلې ماحول څۀ بنه نه بنکاري، دینک سپک، سپک کېږي داسې نه وي، کلیوال ټول پۀ دې خبر کړي او هغه ستاسو تر راتلوله مخه، یو چل جوړ نه کړي."

نن څویم تاریخ دی؟"

محیب چې خپله حاضري یې لگوله "افیسر! نن دریم دی."

افیسر چې بېرته د دۀ له لاسه قلم نیوو.

"محیبه! ارا روان یوه تاریخ ته به که خیر وو، کار مکمل وي.

که څۀ پاته وو بیا به یې وکړو.

ته به پر یوه تاریخ کډه راولې، زۀ به دورې درته ولاړ یم."

محبیب چي ور مخته شو.

صاحبہ! ڊپر ناوخته شوې، بېخي ڊپر انتظار مو در ته وکړو.

اوس مو سکول رخصت کړي، موږ هم در روانېدو.

افيسر چي گهري، ته وکتل.

اوف! دا خو درې بجې دي، په تاسو خو مې ډېره شپيانه وکړه.

محبیب شکیله او ماشومان رخصت کړو.

صاحب چي بل کړي سگرېټ يې په خوله کې وو، اور لگيت

يې د پتلانۍ جېب ته کړي، سکول ته روان شو، دورې يې د

ملکداد او شکیلي در خواستونه ور کړو.

له هغې خوا چي راغلو، افيسر په ولاړې له موټره سره، يو

پياله چای وڅښلې، روان شو.

محبیب راغلو د ډينک کاکا په کور کې يې، ښې په تسلي

چای وڅښلې.

بيا يې هغه له ښاره راوستي ماشومان په موټر کې

واخيستل، او خپلو خپلو کورنو ته يو وړول،

دی په خپل دفتر ځينې کوز شو. په هغه شپه، شپه يې

ډرائيور له اقبال صاحب او شکیلي سره ولېږلې، کور ته يې

ورسولو.

محیب چي شڪيلي ته د اوبو اشاره كوله.
 "يوه بلا يې نه وهي، مستان هر خای وخت تېره ولاي شي."
 محیب د اوبو له چنبلو سره سم ولاړ شو، خپلې خونې ته لاړ.
 يوگري وروسته شكيله هم ورغله، د پلنگ پرزي
 كښېنسته، د محیب يو لاس يې په لاس كې ټينگ ونيوو.
 "ستا څه خيال دي، شڪيلي چي دومره سپين سترگي كولاي
 شوه، اوس به له تاسره په هغه كلي كې د ژوند شپې او ورځې
 نه كړي تيري."
 په دې بل ماښام چي اقبال صاحب راغلي، محیب لاړو، شاه
 جي يې تر لاس نيولي راوستو.
 ډوډي راغله، وخورله شوه.
 له ډوډي وروسته، شني چای راغلي
 محیب، شاه جي ته د چای پيال وپورته كوله.
 خاڅان چي خبره يې په دې ډول ياده كړه.
 "شاه صاحب! زموږ ټوله كورنۍ څه، زموږ لمسپان او
 كړوسپان به ستا احسان منو، موږ خدای تر دې ځايه را
 ورسولو، تارا ورسولو.
 ستا له درسه وروسته، موږ ټولو هغه سړي هېر كړه، چا چي
 و موږ ته يې پر زړونو داغونه را بيښي وو، په كوټلو زړونو مو
 د ژوند د تېرېدلو لار، تارا نيولي وه، پر هغه لاره خو موږ نه
 دي تر دې ځايه سفر را وكړو."

شاه جي ڇڻي پٽ ڀڄڻ ڀڄڻ لاس پياله نيولي وه "خاخانه استا
ده خبري پٽ مقصد نه شوم پوه؟"

خاخان ڇڻي د مور له لوره سترگي د ده پٽ خوا وارولي.
"شاه صاحب! ته نه ٻي ملامت، وماته خبري درک نه راکاوڙ
ڇڻي له کومه خايه ٻي شروع ڪرم، موڊ اراده ڪري ده، خپل
کلي ته پٽ ڪله ڄو."

شاه جي ڇڻي د خپل سر پر تڪو سپينو و ٻنستانو لاس تهر اوو.
"خاخانه! ادا زما فرض وو، ما خپل فرض پوره ڪري دي، له
تاسو سره مو يو احسان هم نه دي ڪري."

خاخان ڇڻي خپله پياله ٻي ڊڪوله.
"شاه صاحب! ته ڪه ٻي احسان نه بولي، موڊ ٻي احسان
گهو، نور بدل خو ٻي موڊ نه شو در ڪولاي، دارشته به تر
مرگه در سره پالو."

له دي وروسته ٻي شاه صاحب او اقبال صاحب رخصت ڪرو،
شاه صاحب محيب تر لاس نيولي ڪور ته بوتلو.
پاته ورڇي ٻي خپل ڪارونه سره سم ڪرو.

د هغه تاريخ پٽ ورڇ ٻي يوه لاري او يو موٽر ونيو، ما بنام
له ٻي ڊڪوڇي ڊٽولو، خلگو ڊوڊي وڪره ڇڻي نه شيعه، نه
عسائي او نه هندو پاته شوو.

له ڊوڊي وروسته ٻي لاري ته ڪور ور و اچارو.
له ٽولو سره ٻي خدای پٽ امانی وڪرو.

شاه جي، جبينه، اقبال او د اقبال نسخہ د نسخو و موتر ته ولاړ
وو.

د خدای پټه امانی پر وخت، د درو سره کورنیو او بنسکې
خڅېدې.

شپه یې پټه لاره وو، بله، ورځ تر ما پېښینه.

چې کلي ته ور بنسکاره شو، افسر او دینک د محیب د سرای
څنگ ته ناست وو چې لاری او موتر یې پټه نظر شو.
افسر چې موتر او لاری ولیدو.

"دینکه اکا! دا ده د محیب کډه هم راغله."

دینک چې د افسر پټه لور هېران، هېران کتل.
تا اول ولي نټه ویل.

افسر د ده تندی ته کتل، واره واره یې خندل "ولي؟
زه څه لېونی درته بنسکاردم؟"

دینک: صاحبه زه هم لیونی نه وم، په هر څه پوهېدم، خو په
څله مي لاس نیولي وو،

دینک نا کراره شو، په ځفاسته لارو، خپله نسخه او ماشومان
یې خبر کړو.

له هغې خوا د ماشومانو نارې شوې.

"د بختیالی ترورۍ کډه راغله، د بختیالی ترورۍ کډه
راغله."

ماشومانو بختیالی څه پېژندله، د پلار له خولې یې
اورېدلي وو.

دوی پئے سرای کئی خپل کور سره سماوو، ما بنام تیاره
کلیوالو ډوډی ورته راوړه.

په هغو کئی یو منو اکا هم وو چې د بس د سفر خبر یې په یاده
وه.

د کورتو وړه ډوډی یې راوړه چې میان یې له اصلي غوړو
ډک وو.

دوی چې ډوډی وخوره، وروسته بیا د کور په سمېدو اخته
شو، ناوخته ویده شو.

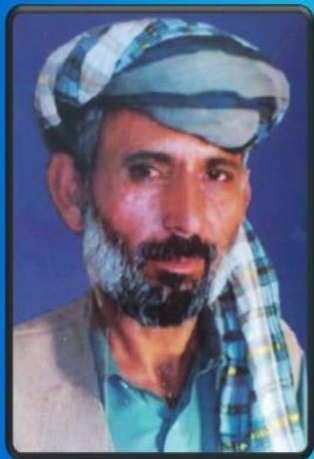
سهار چې راووتو، په کلي کې اوازه وه، ملکداد براهه د شپې
بار شوی دی.....

Novel

Bakhtyalai

Author :

Abdul Qadir Mujrim

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**